

POSLOVNO POROČILO KNJIŽNICE LAŠKO ZA LETO 2015

Pripravil
Matej Jazbinšek

Laško, februar 2016

I SPLOŠNI DEL	3
II POSEBNI DEL	4
1 ZAKONSKE OSNOVE ZA DELOVANJE SPLOŠNIH KNJIŽNIC	4
2 DOLGOROČNI CILJI RAZVOJA NAŠEGA KNJIŽNIČARSTVA	5
3 IZPOLNJEVANJE CILJEV - PROGRAMA ZA LETO 2015	6
3.1 ORGANIZACIJSKI, PRAVNI, UPRAVNI IN RAČUNOVODSKI DOGODKI	6
3.2 POGOJI ZA DELO NAŠIH KNJIŽNIC	7
3.2.1 Prostorska problematika in nakup osnovnih sredstev.....	7
3.2.2 Kader in dogodki na kadrovskem področju.....	8
3.2.3 Temeljno knjižnično gradivo in prirast	9
3.2.4 Računalniška opremljenost.....	10
3.3 DELO NAŠIH KNJIŽNIC Z UPORABNIKI.....	11
3.3.1 Odprtost knjižnic	11
3.3.2 Članstvo in obisk naših knjižnic.....	11
3.3.3 Izposoja na dom in v knjižnici ter obisk prirediteljev	12
3.3.4 Informacijsko delo in računalniške usluge	13
3.3.5 Prireditvena dejavnost	14
3.4 DRUGA DELA IN AKTIVNOSTI	15
3.4.1 Domoznanstvo.....	15
3.4.2 Izredna strokovna in tehnična dela	15
3.4.3 Sodelovanje z drugimi institucijami, društvi in posamezniki v kraju	16
3.4.4 Stiki z javnostmi	17
3.4.5 Izobraževanje zaposlenih	17
3.5 OBRAZLOŽITEV REALIZACIJE FINANČNEGA NAČRTA	17
4 DOSEGANJE ZASTAVLJENIH CILJEV	18
5 DOSEGANJE CILJEV V PRIMERJAVI S PRETEKLIM LETOM.....	20
6 GOSPODARNOST IN UČINKOVITOST POSLOVANJA GLEDE NA STANDARDE IN NEKATERA SLOVENSKA POVPREČJA	21
7 OCENA DELOVANJA SISTEMA NOTRANJEGA NADZORA	22
8 POJASNILA NA PODROČJIH, KJER NISO BILI DOSEŽENI CILJI	22
9 NAŠA KNJIŽNICA V OKOLJU	22

I SPLOŠNI DEL

Naziv: Knjižnica Laško
Naslov: Aškerčev trg 4, 3270 Laško
Telefon; faks: 73 44 300; 73 44 303
E-pošta: info@knjiznica-lasko.si **Spletna stran:** www.knjiznica-lasko.si
Transakcijski račun: 01257-6030371663 UJP Žalec
Davčna in matična številka: 72905689, 5966949
Direktor: Matej Jazbinšek, dipl. komparativist in sociolog kulture, samostojni bibliotekar
tel.: 73 44 302, e-pošta: matej.jazbinsek@knjiznica-lasko.si

Knjižnica Laško je osrednja knjižnica, ki deluje na območju občin Laško in Radeče.

Njeno mrežo sestavljajo enote:

Knjižnica Laško – osrednja knjižnica

Aškerčev trg 4, Laško; tel. 73 44 300, faks: 73 44 303, e-pošta: info@knjiznica-lasko.si

Knjižnica Radeče – krajevna knjižnica

Ulica OF 2, Radeče; tel. 56 87 110, faks: 56 87 111, e-pošta: radece@knjiznica-lasko.si

Knjižnica Rimske Toplice – krajevna knjižnica

Aškerčeva 6, Rimske Toplice; tel. 734 0350, e-pošta: rimske.toplice@knjiznica-lasko.si

Izposojevališče Šentrupert, Šentrupert 91, Šentrupert

Izposojevališče Zidani Most, Dom svobode, Zidani Most 12, Zidani Most

Izposojevališče Jurklošter, Lahov graben 6a, Jurklošter

Organiziranost zavoda, kratka predstavitev in zgodovina:

Knjižnica Laško je javni zavod, v sklopu katerega delujejo vse splošne knjižnice občin Laško in Radeče: osrednja knjižnica v Laškem, krajevni knjižnici v Rimskih Toplicah in Radečah ter manjša izposojevališča v Jurkloštru, Šentrupertu in Zidanem Mostu. Zavod razpolaga skupno s 1.060 m² prostora (Laško 550 m², Radeče 200 m², Rimske Toplice 200 m², izposojevališča 110 m²) in zaposluje vključno z direktorjem 7,6 strokovnega delavca ter 1,5 tehničnega delavca. Razpolaga s 106.842 enotami knjižničnega gradiva, v letu 2015 je znašal prirast 3.707 enot. Lani smo imele vse knjižnice skupno 5.098 članov, ki so nas z različnim namenom obiskali 83.869-krat, preko spletne strani pa ok. 13.650-krat. Na dom in v knjižnici so si skupno izposodili 213.870 enot knjižničnega gradiva. Zavod izvaja pestro prireditveno dejavnost, lani 415 prireditev za odrasle in otroke, ki jih je obiskalo 11.637 občanov. Na 20 računalnikih, kolikor jih je namenjeno uporabnikom, razvijamo knjižnično-informacijsko dejavnost. V preteklih letih je bilo izdanih nekaj pomembnih domoznanskih publikacij, v začetku l. 2015 pa smo izdali knjigo o naši knjižnici z naslovom Premišljena hiša z veliko domišljije.

Knjižnica Laško je del slovenskega knjižnično-informacijskega sistema, ki ga povezuje računalniški informacijski sistem COBISS, dejavnost pa določajo knjižničarska zakonodaja in standardi za splošne knjižnice. Financirata nas pretežno občini ustanoviteljici, s strani ministrstva za kulturo pa je sofinanciran nakup knjižničnega gradiva, ki je v precejšnji meri določen v vsebinskem smislu.

Knjižnica Laško ima kot zavod 19-letno zgodovino in je med zadnjimi v slovenskem prostoru začela delovati s profesionalnim kadrom, in sicer šele leta 1976. **Sedaj sodi glede na število prebivalcev, ki jim je namenjena, med manjše, a sorazmerno dobro razvite slovenske knjižnice.** S temeljnim knjižničnim gradivom dosegamo standarde, manj z nakupom novosti, še manj pa s kadri in prostori. Od leta 1996 dalje smo bili na prostorskem področju deležni precejšnjih izboljšav v celotni mreži, in sicer v Laškem cca. 350 m² obnovljenih površin v letih 1999 in 2005, v Radečah 200 m² obnovljenih površin leta 2002 ter v Rimskih Toplicah 200 m² novih površin v letu 2010. Za nadaljnji samostojni razvoj Knjižnice Laško pa pridobitve osrednje knjižnice niso bile zadostne, tako da je knjižnica v Laškem iz leta v leto v večjih prostorskih težavah. Prostori so premajhni, nefunkcionalni, statika pa ne dovoljuje večjih obremenitev.

Knjižnica Laško je za redni program in za investicije v l. 2015 porabila 343.376,43 EUR.

Direktor Matej Jazbinšek je bil imenovan 18. 6. 2014, člani Sveta Knjižnice Laško pa so:

predstavnice ustanoviteljic: Mojca Krivec, Alenka Hren Medved, Metka Čulk (od novembra 2014);

predstavniki uporabnikov: Darinka Grešak, Roman Tušek, Mojca Povše;

predstavniki zaposlenih: Veronika Drašček, Gabrijela Pirš (predsednica sveta), Barbara Rančigaj;

Dejavnosti in naloge Knjižnice Laško kot javne službe opredeljuje Zakon o knjižničarstvu,

ki v 2. členu navaja naslednje dejavnosti:

- zbiranje, obdelovanje, hranjenje in posredovanje knjižničnega gradiva,
- zagotavljanje dostopa do knjižničnega gradiva in elektronskih publikacij,
- izdelovanje knjižničnih katalogov, podatkovnih zbirk in drugih informacijskih virov,
- posredovanje bibliografskih in drugih informacijskih proizvodov in storitev,
- sodelovanje v medknjižnični izposoji in posredovanju informacij,
- pridobivanje in izobraževanje uporabnikov,
- informacijsko opismenjevanje,
- varovanje knjižničnega gradiva, ki je kulturni spomenik,
- drugo bibliotekarsko, dokumentacijsko in informacijsko delo.

V 16. členu pa zakon še posebej govori o splošnih knjižnicah, ki poleg nalog iz 2. člena tega zakona v svojem okolju opravljajo še naslednje:

- sodelujejo v vseživljenjskem izobraževanju,
- zbirajo, obdelujejo, varujejo in posredujejo domoznansko gradivo,
- zagotavljajo dostopnost in rabo gradiv javnih oblasti, ki so splošno dostopna na elektronskih medijih,
- organizirajo posebne oblike dejavnosti za otroke, mladino in odrasle, ki so namenjene spodbujanju bralne kulture,
- organizirajo posebne oblike dejavnosti za otroke, mladino in odrasle s posebnimi potrebami,
- organizirajo kulturne prireditve, ki so povezane z njihovo dejavnostjo.

16. člen Zakona o knjižničarstvu določa tudi, da so splošne knjižnice vključene v nacionalni vzajemni bibliografski sistem.

II POSEBNI DEL

1 ZAKONSKE OSNOVE ZA DELOVANJE SPLOŠNIH KNJIŽNIC

Knjižničarsko dejavnost urejajo zakonske in druge pravne podlage:

- Odlok o ustanovitvi JZ Knjižnica Laško (UL RS 114/03, 53/08)
- Zakon o knjižničarstvu (UL RS 87/01)
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o knjižničarstvu (ZKnj-1A) (UL RS 92/15)
- Pravilnik o načinu določanja skupnih stroškov osrednjih knjižnic, ki zagotavljajo knjižnično dejavnost v več občinah in stroškov knjižnic (UL RS 19/03)
- Uredba o osnovnih storitvah knjižnic (UL RS 29/03)
- Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe (UL RS 73/03, 70/08, 80/12)
- Pravilnik o osrednjih območnih knjižnicah (UL RS 88/03)
- Pravilnik o razvidu knjižnic (UL RS 105/03)
- Pravilnik o načinu izvajanja financiranja javnih zavodov, javnih skladov in javnih agencij na področju kulture (UL RS 85/10)
- Standardi za splošne knjižnice (za obdobje 2005 do 2015) (v letu 2014 podaljšani do maja 2017)
- Kolektivna pogodba za kulturne dejavnosti v RS (UL RS 45/1994 s spremembami)
- Kolektivna pogodba za javni sektor KPJS (UL 57/08 s spremembami)
- Nacionalni program za kulturo 2014-2017

Knjižničarstvo urejajo tudi Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo (UL RS 96/2002, 123/06, 7/07, 53/07, 65/07, 56/08, 4/10, 20/11, 100/11, 111/13), Zakon o javnih zavodih (UL RS 12/91 s spremembami), Zakon o lokalni samoupravi (UL RS 72/93 s spremembami), Zakon o varnosti in zdravju pri delu (UL RS 43/11), Zakon o avtorski in sorodnih pravicah (UL RS 21/95 s spremembami), Zakon o varstvu osebnih podatkov (UL RS 86/04, 113/05, 51/07, 67/07) in druga zakonodaja, nanašajoča se na delo in poslovanje zavodov. Pri svojem delovanju se knjižnice ravnavajo tudi v skladu z Etičnim kodeksom slovenskih knjižničarjev (1995).

Plače ureja plačna zakonodaja za javni sektor in področna zakonodaja, zadnjih nekaj let pa tudi obsežna interventna zakonodaja.

2 DOLGOROČNI CILJI RAZVOJA NAŠEGA KNJIŽNIČARSTVA

Nacionalni program za kulturo 2014-2017 opredeljuje kot temeljno poslanstvo splošnih knjižnic, da naj postanejo središča za neomejeno dostopnost knjižničnega gradiva in informacij ter da morajo še povečati svojo aktivno vlogo v vseživljenjskem razvijanju bralne kulture, demokratičnega mišljenja in visokih meril informatizirane družbe. Sodobna, k uporabniku usmerjena splošna knjižnica je oblikovana kot prostor navdiha, učenja, srečevanj in druženj. Postaja pa tudi vse pomembnejši ponudnik kulturnih prireditev in oblik vseživljenjskega izobraževanja. Resolucija določa, da naj bi bil dosežen delež včlanjenih prebivalcev v splošne knjižnice 27 %, število izposojenih knjig na prebivalca 15 enot letno, odprtost na potencialnega uporabnika pa 700 sekund letno. Izboljšani naj bi bili pogoji za uporabo in razvoj portalov dLib in KAMRA. Resolucija spodbuja pretvorbe subvencioniranih knjig in revij v elektronski format. Podpira tudi platforme za prodajo elektronskih knjig. Strategija razvoja splošnih knjižnic od 2013 do 2020, nastala v okviru Združenja splošnih knjižnic, pa nam je v vsebinskem smislu služila kot osnova za izdelavo našega strateškega načrta.

Nekateri splošni cilji razvoja knjižnične dejavnosti, za dosego katerih si trajno prizadevamo:

- Zagotoviti splošen dostop do knjižničnega gradiva na vseh nosilcih, do elektronskih publikacij, knjižničnih katalogov, podatkovnih zbirk in drugih informacijskih virov za namene vseh vrst izobraževanja, informiranja in kulturne rasti občanov v vseh življenjskih obdobjih.
- Zagotoviti primerno strokovno pomoč, svetovanje, informiranje, informacijsko opismenjevanje, bibliopedagoško vzgojo in širjenje bralne kulture s strani knjižničnega kadra.
- Posodabljati informacijsko tehnologijo, povečevati oddaljeni dostop do knjižnic.
- Pripomoči k enakopravnosti, demokratičnosti, kulturni blaginji v okolju delovanja ter soustvarjati možnosti za kvalitetnejše življenje tako posameznika kot tudi skupnosti.

V novem strateškem načrtu Knjižnice Laško pa najbolj izpostavljamo sledeče cilje:

- Ohranjanje doseženega nivoja, številčnosti in uporabe oz. obiskanosti knjižničnih dejavnosti in storitev ter uvajanje novih. Tu mislimo na ohranitev ali rahlo povišanje uspešnosti dela knjižnice na vseh vsebinskih področjih, še posebej pri približevanju določilom nacionalnega programa za kulturo. Prizadevali si bomo za uvajanje novih dejavnosti in storitev, predvsem na področju e-storitev, vseživljenjskega učenja, informacijskega opismenjevanja, projektnega dela, dela z mladimi, zlasti na področju bralne pismenosti.
- Povečanje prostorov osrednje knjižnice v Laškem oz. nadaljevanje prizadevanj za umestitev prizidka h knjižnici, izvedba načrtovalskih aktivnosti, spremljanje možnosti pridobitve evropskih sredstev. Do leta 2017 je treba vsaj izbrati lokacijo in storiti naslednje konkretne korake.
- Razvoj mreže Knjižnice Laško, pri čemer mislimo na intenzivna prizadevanja za najbolj optimalno zagotavljanje dostopnosti do knjižničnih storitev vsem občanom, z bibliobusom na območju kozjanskih občin ali natančnejšo definicijo statusa in organiziranosti izposojevališč.
- Nadaljevanje razvoja domoznanske dejavnosti v smislu ohranjanja vloge knjižnice kot povezovalnega akterja domoznanske dejavnosti v okolju, bolj sistematičnega in usklajenega zbiranja domoznanskega gradiva, nadaljevanju domoznanskih predavanj, sodelovanj in eventualnih izdaj domoznanskih publikacij ter nadaljnjem razvoju domoznanstva v e-okolju (digitalizacija, spletni biografski leksikon, Kamra, dLib).

Cilje za zagotavljanje pogojev za delovanje knjižnic nam določajo zakonodaja in standardi, katerih veljavnost je podaljšana do maja 2017 in ostajajo nespremenjeni.

- Povečanje prostorov v celotni mreži na cca 2.000 m² s standardi predpisanih površin do leta 2017. Gre predvsem za knjižnične prostore osrednje knjižnice v Laškem in krajevne v Radečah. Mislimo na prizidek k obstoječi hiši v Laškem, v Radečah pa je smiselno razmišljati o možnosti priključitve sosednjega prostora h knjižnici, predvsem za pridobitev prireditvenega prostora.
- Število zaposlenih naj bi se približevalo standardom, po katerih naj bi Knjižnici Laško pripadalo 13,45 zaposlenih. V letu 2015 je bilo 9,1 zaposlenih.
- Temeljna knjižna zaloga 4 knjige na občana je dosežena, 0,4 izv. neknjižnega gradiva na občana pa še ne. Krajevna knjižnica naj bi imela najmanj 30 naslovov periodike, kar dosegamo, razen v

izposojevališčih. Letni nakup naj bi znašal 250 enot knjižnega in 40 enot neknjižnega gradiva na 1.000 prebivalcev. Tu standardov ne dosegamo zaradi prenizkih sredstev.

- Na 1.000 prebivalcev naj bi bilo v naših knjižnicah dostopno 1 uporabniško računalniško mesto, kar dosegamo.

3 IZPOLNJEVANJE CILJEV - PROGRAMA ZA LETO 2015

Nismo izpolnili ciljev, ki smo si jih zadali pri statističnem spremljanju našega dela (obisk, izposoja). Na drugih področjih nam je tudi ostalo nekaj neizpoljenih nalog, opravili pa smo kar precej nenačrtovanega dela. Za redno knjižnično dejavnost, ki pa je letos upadla, porabimo praktično večino naše časovne razpoložljivosti. V primerjavi s slovenskim povprečjem beležimo zelo visoko članstvo, ki je letos nekoliko naraslo, povprečen obisk, nekoliko podpovprečno izposoja ter zelo visok obisk in število prireditev, čez 400 v letu. Imamo široko mrežo knjižnic z 88-urno tedensko odprtostjo. Vse to zahteva spretno in fleksibilno organizacijo dela, da je le-to opravljeno dobro in brez motenj.

Poleg rednega delovanja so lansko leto zaznamovale še nekatere prioritete naloge:

- Začetek leta je bil še povsem v znamenju izdaje in predstavitve knjige o 40 letih rednega delovanja knjižnice, skupaj s prejšnjo direktorico Metko Kovačič. Tudi sicer je bilo leto v naših knjižnicah na domoznanskem področju, tako glede predavanj, sodelovanj z lokalnimi zbiratelji domoznanskega gradiva, priprav domoznanskih razstav in digitalizacije, zelo razgibano.
- Tudi leto 2015 je bilo pestro na kadrovskega področju. Kombinirano smo nadomestili odsotno bibliotekarko na porodniškem dopustu. V Radečah smo za 7 mesecev zaposlili delavko prek javnih del. Le-ta je tudi opravila bibliotekarski izpit. Kadrovska situacija v Laškem se je z l. 2016 prvič po letu in pol normalizirala. Zdaj bo mogoča nova razdelitev del med bibliotekarkami, ki bo osnova za razvoj novih dejavnosti.
- Na prostorskem področju so naše aktivnosti nekoliko zastale, kar se ne bo smelo več zgoditi. Pogovori z Zavodom o prizidku h knjižnici v Laškem niso dali rezultatov, pri čemer angažma ustanovitelja ni bil zadosten. Opravljen je bil statični pregled, ki je pokazal, da vgrajena armatura plošče nad pritličjem ustreza spremenjeni obtežitvi polic. Še dodatna obtežitev pa ni več dopustna.
- Opravljena je bila notranja revizija poslovanja, pri kateri je bilo ugotovljeno, da knjižnica posluje skladno z zakonodajo in računovodskimi standardi. V začetku leta smo prešli na poslovanje z e-računi, ob koncu leta pa smo se pripravljali na uvedbo davčnih blagajn.
- Tudi sicer so nam veliko energije in časa vzela različna strokovna tehnična dela. Najpomembnejši je bil prehod na Cobiss3/Izposoja ter nadaljevanje selitev in urejanj gradiv v skladiščih.
- Dokončali smo strateški načrt. Skladno z usmeritvami v načrtu smo poskušali z določenimi novostmi: na novo smo nastavili nekaj projektov, ki smo jih tudi delno oblikovali v okviru lokalne akcijske skupine, intenzivno smo sodelovali pri projektu revitalizacije kartuzije Jurklošter. V jesenskem času pa smo veliko aktivnosti namenili študiju in pripravam eventuelne vzpostavitev univerze za tretje življenjsko obdobje pri knjižnici.
- Uvedli smo nekatere nove aktivnosti za popularizacijo knjižnice in branja, med njimi najbolj odmevno akcijo Poletni bralci ter ureditev knjižničnega vrta za branje in izvajanje prireditev.

3.1 ORGANIZACIJSKI, PRAVNI, UPRAVNI IN RAČUNOVODSKI DOGODKI

Konec leta so bile sprejete spremembe in dopolnitve zakona o knjižničarstvu. Za nas najpomembnejša sprememba je opredelitev trajanja članstva v knjižnici za največ pet let z možnostjo podaljšanja, pri čemer se lahko podatki o članih v zbirki osebnih podatkov vodijo še eno leto od poteka članstva. S tem bomo morali uskladiti naš Pravilnik o splošnih pogojih poslovanja in register zbirk osebnih podatkov, bo pa ta določba vplivala tudi na roke za brisanje neaktivnih članov. Poleg tega zakon spreminja tudi način obdelave podatkov v razvidu knjižnic in pogoje za izvajanje knjižnične javne službe ter definira izobrazbo strokovnih knjižničnih delavcev, bibliotekarski izpit in pridobivanje strokovnih nazivov, kar pa mora podrobneje določiti še pravilnik.

Spremljali smo informacije in delo Združenja splošnih knjižnic za pomoč direktorjem, na katerega smo se obrnili za informacije v zvezi s pogodbami o zaposlitvi in aneksov zaradi napredovanj.

V letu 2015 je imel Svet Knjižnice Laško svet 1 sejo. Člani sveta so opravili vsakoletno obvezno usposabljanje v e-obliki v decembru.

V začetku leta smo z Občino Laško podpisali pogodbo za sredstva v upravljanju (Laški dvorec) in temu primerno spremenili računovodske bilance. V Laškem so bili opravljeni pregledi varnostne razsvetljave, ponikalne upornosti ozemljitve in aktivne požarne zaščite. V obeh občinah smo pristopili k skupnemu naročilu zavarovanja Občine in javnih zavodov, kar je stroške nekoliko zmanjšalo. Za Knjižnico Rimske Toplice smo pridobili energetska izkaznica.

Do končne oblike smo pripravili Strateški načrt Knjižnice Laško 2014-19. Posodobili smo načrt integritete in sprejeli interni akt za ravnanje z davčnimi blagajnami.

Na računovodskem področju smo z l. 2015 prešli na poslovanje z e-računi. V zvezi s tem so se pojavljale določene pričakovane težave. V sodelovanju z Občino Laško še nismo uredili dostopa do računovodskega programa iz pisarne direktorja za elektronsko podpisovanje ter iz obdelave za evidentiranje računov in usklajevanje z dobavnicami. V aprilu in maju je bila opravljena notranja revizija s strani podjetja AB Aktiva, pri kateri je bilo ugotovljeno, da knjižnica posluje skladno z zakonodajo in računovodskimi standardi. Dana so bila priporočila le za manjše izboljšave. Od teh smo s sklepom povišali blagajniški maksimum in znesek menjalniškega denarja, v računovodstvu začeli uporabljati zbirni način knjiženja iz blagajne, s prehodom na Cobiss3/Izposoja pa je bila urejena tudi e-hramba računov uporabnikov. Nekaj aktivnosti je treba izpeljati še v l. 2016. Sredi leta smo pripravili polletno finančno poročilo. Izvedena redna napredovanja in napredovanja v nazive so prinesla pravico do povišanja pri decembrski plači. Smo pa v dogovoru z ustanoviteljicama prešli na poenoteno izplačevanje decembrske plače v januarju prihodnjega leta (doslej v zadnjem dnevu decembra), kakršna je praksa pri drugih posrednih proračunskih uporabnikih.

Občina Laško je uvedla drugačen način izplačevanja pogodbeno dogovorjenih zneskov za materialne stroške, ki je bil kombinacija fiksne dotacije v višini 3.000 eur in mesečnih zahtevkov glede na dejansko porabo. Potrebne so bile nove nastavitve in prenosi v računovodskem programu, zaradi nejasnega dogovora z oddelkom za družbene dejavnosti je prišlo tudi do napačnega izračunavanja zahtevkov (po denarnem toku), kar smo popravili proti koncu leta. Dogovorili smo se tudi za refundiranje materialnih stroškov v celoti po dejanskih stroških v letu 2016. Takšen način nam ne omogoča kakšnih privarčevanih sredstev, zahteva še pogostejša preračunavanja in povečuje tveganje za likvidnostne težave.

Občina Radeče nam je redno mesečno nakazovala glede na l. 2014 nekoliko povišana sredstva. Kljub drugačnim obljubam pa je tudi za l. 2016 v veljavi še vedno "krizni oz. izredni" proračun, tako da smo ob koncu leta uspeli sredstva povišati le za 1.000 eur, pa še to na račun višjih plač zaradi napredovanj, ki nam jih tako ali tako nalaga zakonodaja.

3.2 POGOJI ZA DELO NAŠIH KNJIŽNIC

3.2.1 Prostorska problematika in nakup osnovnih sredstev

Na prostorskem področju je dolgoročno primarna naloga zavoda rešitev problematike osrednje knjižnice v Laškem. Tako ustanovitelj kot svet knjižnice sta bila mnenja, da je primernejša za prizidek varianta na severni strani, h kateri je dal ZVKDS že v l. 2014 negativno mnenje. Naročeno nam je bilo, naj si kljub temu prizadevamo za to opcijo. Dodaten sestanek na ZVKDS ni dal rezultatov, a tudi angažma ustanovitelja ni bil zadosten. Potreben bo odločen skupen nastop.

Jeseni smo pridobili statično poročilo za nadstropje Laškega dvorca, ki ga je naročil ustanovitelj Občina Laško. Pred adaptacijo 2005 je bil namreč narejen statični pregled plošče s predvideno razporeditvijo in obtežitvijo polic, ki je pokazal, da dodatna ojačitev ni potrebna. Zaradi prostorske stiske pa smo že v letu 2009 na obstoječe knjižne nize dodali maksimalno število polic, kolikor je situacija še dovoljevala. Lanski statični pregled je pokazal, da vgrajena armatura plošče nad pritličjem še ustreza tudi spremenjeni obtežitvi polic. Nadaljnja dodatna obtežitev pa zaradi statike (in tudi smotrnosti in preglednosti razporeditve knjižnih stojal in polic) ni več dopustna.

Opravili smo pripravljalne postopke za pridobitev uporabnega dovoljenja, med drugim tudi sestanek na upravni enoti. Občina je izbrala izvajalca postopkov za pridobitev uporabnega dovoljenja, in sicer g. Pangeršiča, vendar konkretnih rezultatov pri pridobivanju projektne dokumentacije še ni.

Delno smo prepleskali in dokončno uredili kletno skladišče v prostorih knjižnice za intenzivno selitev gradiv in novo razporeditev le-teh, upoštevajoč še lokacijo na Občini. Prostorska stiska v osrednji

knjižnici je vedno večja in vedno več časa porabimo za neprestano prestavljanje knjižničnih gradiv. Veliko smo razmišljali o zasilni preureditvi otroškega oddelka v pritličju, da bi pridobili vsaj nekaj prostora za družine in otroke, a zaradi prenizkih investicijskih sredstev se kakšnih del nismo lotili.

Le-ta pa smo v letu 2015 porabili za zamenjavo 2 dotrajanih računalnikov za uporabnike v laški knjižnici (s sredstvi ministrstva v okviru razpisa nakup IKT-opreme in sredstvi Občine Laško). S sredstvi Občine Laško smo nabavili še 3 blagajniške tiskalnike (zaradi prehoda na nov program COBISS3/Izposoja), tiskalnik za računovodstvo, razvlaževalec zraka (za skladišče v kleti), mobilni telefon, sesalnik, 6 ležalnikov in senčnik s podstavkom za knjižnični vrt. Z rednimi sredstvi za materialne stroške smo prebarvali in obnovili močno poškodovana zunanja krila oken v pritličju dvorca, z večjima radiatorjema smo izboljšali ogrevanje v razstavnem prostoru na balkonu, pripravili napeljavo in nosilno opremo za namestitev projektorja v prireditvenem prostoru ter izvedli čiščenje in premaz tal v knjižnici v Rimskih Toplicah. Za zadrževanje obiskovalcev in prireditve v pomladnih in poletnih mesecih smo z nekaj nakupi in zasaditvijo s strani Hortikulturnega društva Laško uredili knjižnični vrt ter v pritličju namestili kavomat za naše obiskovalce.

Z radeškimi občinskimi sredstvi smo nabavili računalnik za zaposlene, blagajniški tiskalnik, ruter (za brezžični dostop do spleta), digitalni fotoaparati in čitalec črtne kode. Z rednimi materialnimi stroški smo financirali strošek barvanja ter zaščite oken in vrat na zunanji strani zadnjega dela knjižnice.

3.2.2 Kader in dogodki na kadrovskem področju

Stanje zaposlenih konec leta 2015 je bilo v Knjižnici Laško 9,1 delavca, in sicer 6,6 strokovnega delavca, direktor, računovodkinja za celoten zavod in 0,5 čistilke za Knjižnico Laško.

Zaposleni so bili naslednji delavci:

- 1 bibliotekarka (b. specialist) - vodenje del v COBISS-u, sodelovanje pri nabavi, organizaciji dela v izposoji, domoznastvu, izvajalka strokovno urejevalnih del, informatorka in svetovalka,
- 1 bibliotekarka (samostojna b.) – svetovalka, informatorka, izvajalka strokovno urejevalnih del, izposojevalka ter izvajalka prireditev (na porodniškem dopustu)
- 1 bibliotekarka (bibliotekarka) – svetovalka, informatorka, izvajalka strokovno urejevalnih del in del na računalniškem področju, izposojevalka ter izvajalka prireditev,
- 1 višja knjižničarka (samostojna b. sodelavka) - svetovalka, informatorka, izposojevalka ter organizatorica in izvajalka prireditev za odrasle in otroke v knjižnici v Radečah,
- 1 knjižničarka (samostojni k. referent) - izposojevalka gradiv v knjižnici v Laškem in Rimskih Toplicah, svetovalka, izvajalka prireditev za otroke,
- 0,5 knjižničarke (samostojni k. referent) - izposojevalka gradiv v knjižnici v Laškem, svetovalka, zadolžena za pregledovanje opominov in za blagajno; delavka je polovično upokojena,
- 0,6 knjižničarke - izposojevalka gradiv v knjižnici v Laškem in Rimskih T., zadolžena tudi za pomožna strokovna dela ter sodelovanje pri izvajanju prireditev; samo delna zaposlitev,
- 0,5 knjižničarke (samostojni k. referent) - zadolžena za prenos računalniških podatkov knjižničnih novosti, odpis gradiv, evidenco o računih in o »sivi literaturi«; delavka je polovično upokojena,
- 1 računovodkinja, ki naj bi polovično opravljala poslovno-sekretarska dela, dejansko pa je v letu 2015 60 % časa porabila za računovodstvo, ostalo pa za administrativna in knjižničarska dela,
- 0,5 čistilke, ki opravlja tudi dela zaščite knjižnega gradiva in kurirska dela; polovična zaposlitev,
- direktor, dipl. komparativist in sociolog kulture (samostojni bibliotekar) – strokovno in poslovno vodi zavod, skrbi za primerne pogoje dela, vodi nabavo knjižničnega gradiva, organizacijo prireditev za odrasle v Laškem in Rimskih Toplicah ter domoznastvo.

Tudi letos so bila zahtevnejša dela pri vzdrževanju in razvijanju računalniškega sistema opravljena preko pogodbe, prav tako tudi 2 uri izposojevalnega dela otrokom v knjižnici v Šentrupertu ter 3-urno izposojevalno delo v Zidanem Mostu. S študenti smo si pomagali pri rednem izposojevalnem delu v Jurkloštru 3 ure in v Šentrupertu 2 uri. Čiščenje knjižnice v Radečah opravlja servis. Le-ta je zaradi bolniške odsotnosti čistilke dvakrat izvedel čiščenje tudi v osrednji knjižnici v Laškem.

V marcu se je iztekla poskusna doba 5 mesecev v l. 2014 zaposlene bibliotekarke Jerice Horjak. Po uspešno opravljeni poskusni dobi je njena zaposlitev prešla v nedoločen čas, pri čemer še vedno do oktobra 2016 uveljavljamo davčno olajšavo za prispevke pri plači (cca 250 eur prihranka mesečno).

Bibliotekarka Barbara Rančigaj je bila od 16. 1. 2015 na porodniškem in starševskem dopustu. Njeno odsotnost smo nadomestili kombinirano. Za to obdobje smo za poln delovni čas zaposlili knjižničarko Valentino Pavlinc (sicer zaposleno za 25 ur tedensko) zaradi njenih izkušenj, poznavanja narave dela

ipd., za nadomeščanje pa za preostalih 25 ur tedensko na delovno mesto bibliotekar za določen čas Metodo Benedek.

Spomladi smo uspešno kandidirali na drugem izbirnem postopku za program javnih del za Knjižnico Radeče in zaposlili Tjašo Mladovan za 7 mesecev, do sredine decembra. V tem času se je Mladovanova udeležila izobraževanj za bibliotekarski izpit in ga v decembrskem roku tudi opravila.

Leto 2015 je bilo za nas na kadrovskem področju pri strokovnih delavcih še vedno prehodno. Delovne naloge še niso bile na novo razdeljene, bibliotekarka, zaposlena za določen čas, ni opravljala vseh rednih nalog bibliotekarja, ampak tisto, kar je glede na znanja lahko in kar je zahteval tekoči delovni proces, ker se za obdobje 10 mesecev in skrajšan delovni čas nismo odločili, da bi jo posebej usposabljali. Razdelitev nalog med bibliotekarke bo tako mogoča šele v l. 2016, ko bodo vsa ta delovna mesta redno zasedena.

Naloge za delovno mesto računovodja-poslovni sekretar so opredeljene, tudi v praksi je zaposlena lani opravljala več administrativnih del (računalniški vnos knjižnične dokumentacije). Sicer ji je neračunovodska dela delegirala bibliotekarka, in sicer urejevalna dela v knjižnici ter računalniška (digitalizacijska) in administrativna dela, lani pa tudi sodelovanje pri otroških dejavnostih in izvedbi računalniških tečajev. Zaradi številnih novosti in praktično popolne samostojnosti pri računovodskem delu je zaposlena še vedno porabila 60 % delovnega časa za računovodstvo, čemur pa glede na odgovornost in zahtevnost dela ne ustreza njen plačni razred.

Izvedeni so bili letni pogovori z zaposlenimi in ocenjevanja. V letu 2015 so se sprostila redna napredovanja. Glede na letne ocene in zakonodajo so s l. 4. 2015 redno napredovale 4 zaposlene. 3 strokovnim delavkam je bil s l. 6. 2015 podeljen višji strokovni naziv. Vsa napredovanja so bila glede na zakonodajo upoštevana za višji plačni razred s plačo za december 2015.

4 zaposlene so opravile zdravniški pregled. V skladu z zakonodajo smo izvedli izobraževanje ene osebe iz varstva pri delu.

3.2.3 Temeljno knjižnično gradivo in prirast

Tabela: Knjižnična zaloga na dan 31.12.2015

KNJIŽNICA	Knjižnična zaloga (stanje 31. 12. 2015)			
	knjige	serijske publikacije letniki	Neknjžn. gradivo	SKUPAJ
Laško	56.501	1.523	4.979	63.003
Radeče	21.921	184	1.149	23.254
Rimske Toplice	15.411	131	742	16.284
Izposojevališča	4.176	32	93	4.301
SKUPAJ	98.009	1.870	6.963	106.842

Konec leta 2015 je znašala temeljna knjižnična zaloga 106.842 enot, katere porazdeljenost po posameznih knjižnicah je razvidna iz tabele. Odpis je znašal 1.180 enot – povečan odpis smo izvedli v Radečah po ugotovljenem izgubljenem gradivu glede na inventuro konec l. 2014.

Nabavo knjižničnega gradiva in obdelavo izvajamo centralno v Knjižnici Laško. Nekatero domoznansko, čitalniško ter zahtevnejše strokovno in leposlovno gradivo, v pretežni meri pa tudi neknjžno gradivo, kupujemo v enem izvodu za osrednjo knjižnico, nato pa kroži po enotah oz. ga po potrebi meddodelčno izposojamo. Lani smo v četrtinskem deležu za določeno zahtevnejše čitalniško gradivo za osrednjo knjižnico bremenili tudi radeška sredstva (22 izvodov, 331,50 eur).

Pri zalogi izposojevališč v Jurkloštru, Šentrupertu in Zidanem Mostu je navedeno računalniško vpisano gradivo, sicer pa se v vsakem izposojevališču nahaja še ok. 1.000 enot, ki niso računalniško obdelane. Poleg tega po njih kolekcije knjižnih novosti krožijo (zamenjamo jih trikrat letno), zbirke pa so dopolnjene tudi s preseljenimi kolekcijami iz osrednje knjižnice. Tako se v vsakem izmed izposojevališč vedno nahaja med dva in tri tisoč enot gradiva.

Tabela: Prirast po vrstah gradiva v letu 2015 – št. enot

KNJIŽNICA	Nakup knjižničnega gradiva			Darovi- skupaj	Skupen prirast v letu 2015			
	Knjižno gradivo	Neknjižno gradivo	Skupaj		knjige	serijske publikacije	Neknjiž gradivo	SKUPAJ
Laško	1.743	193	1.936	197	1.792	136	205	2.133
Radeče	634	51	685	145	737	41	52	830
Rimske T.	399	52	451	90	454	28	59	541
Izposojevališča	136	6	142	61	187	9	7	203
SKUPAJ	2.912	302	3.214	493	3.170	214	323	3.707

(op.: V prvem delu tabele (nakup) so v rubriki Knjižno gradivo upoštevane knjige in serijske publikacije skupaj.)

Kupili smo 3.214 enot knjižničnega gradiva, 493 enot pa je bilo podarjenih. Skupno je znašal prirast 3.707 enot. Za nakup smo porabili 65.697,83 EUR, in sicer 30.000,00 EUR Občine Laško, 8.209,99 EUR Občine Radeče, 9.837,84 EUR lastnih sredstev in 17.650,00 EUR sredstev ministrstva (od tega 1.200,00 EUR za spletni portal e-knjig Biblos). V naročilo portala Biblos smo bili tako rekoč prisiljeni, saj smo le v tem primeru dobili sredstva ministrstva – izključno za ta namen. Kljub trudu in promociji pa so si naši uporabniki (kot v nam primerljivih knjižnicah) to gradivo zelo malo izposojali.

V prijavi na neposredni poziv za nakup knjižničnega gradiva smo načrtovali nakup 270 enot knjižničnega gradiva na 1.000 prebivalcev, kar je skupno 4.856 enot. Zaradi nezadostnih sredstev smo ga že v planu znižali na 3.120 enot in realizirali v višini 3.214 enot. Sicer smo se pri načrtovanju in realizaciji držali vseh zahtev poziva Ministrstva za kulturo.

Razmerje v nakupu naslovov med strokovno literaturo in leposlovjem je bilo 58 : 42, med literaturo za odrasle in otroke pa 69,1 : 30,9. Kupili smo predpisano število z MIK in Javne agencije za knjigo podprtih publikacij, del s področja slovenistike, humanistike in kvalitetnejših prevodov. Podrobnejša struktura nabavljenih izvodov je razvidna iz tabele.

Tabela: Prirast knjižničnega gradiva (izvodi) po strokovni klasifikaciji (UDK) v letu 2015

UDK	0	1	2	3	5	6	7	80	82.01	82 leposlovje	9	SKUPAJ
Št. enot	235	150	67	259	163	352	433	35	29	1.778	206	3.707

Razlaga strokovnih skupin po UDK

0 – enciklopedije, računalništvo, 1- filozofija, psihologija, etika, 2 – verstva, 3 – družboslovje, ekonomija, pravo.. 4 – skupina ni zasedena. 5 – naravoslovje, 6 - uporabne vede, medicina, tehnika, kmetijstvo... ,7 – arhitektura, umetnost, glasba, šport, videoposnetki, glasbeni posnetki, 80 – jezikoslovje, 82.01/09 – literarna teorija in zgodovina, 82 – leposlovje, 9 – zgodovina, zemljepis, domoznanstvo

Znižana sredstva so se v zadnjem letu, dveh izkazala za zelo problematična, saj nakup težko zmanjšamo, ne da bi prikrajšali določene naše uporabnike. Odločanje je težko, ker smo razpeti med povpraševanjem in oblikovanjem kvalitetnih knjižničnih zbirk, težko pa je tudi slediti razdrobljenemu knjižnemu trgu, kjer je vedno več nekvalitetne leposlovne literature in vprašljivih poljudno strokovnih publikacij na eni strani ter preveč specialnih in literarno zaprtih del na drugi. V zadnjih dveh letih, še posebej pa lani, smo zmanjšana sredstva s strani Občin in ministrstva kompenzirali tako, da smo za nakup knjižničnega gradiva namenili praktično vsa lastna sredstva. To se je izkazalo za neprimerno, ker tudi namenskih sredstev za investicije in redno vzdrževanje nimamo dovolj. Zaradi tega bomo morali to prakso spremeniti, čeprav na račun še zmanjšane nabave, katere posledica je že zdaj tudi nižja izposoja. Delovna skupina pri Združenju splošnih knjižnic za nabavo in obdelavo knjižničnega gradiva, katere član je tudi direktor Knjižnice Laško Matej Jazbinšek, je preučila stanje v splošnih knjižnicah na tem področju. Naslednja naloga skupine je priprava poslovnega modela za skupno nabavo in obdelavo, do česar pa smo v Knjižnici Laško še vedno precej skeptični in zadržani.

3.2.4 Računalniška opremljenost

Število računalnikov v naših knjižnicah se zadnjih nekaj let ne spreminja, saj smo dosegli optimalno stanje glede na standarde in naše prostore. Uporabnikom je bilo v osrednji knjižnici v Laškem konec leta 2015 namenjenih 10 računalniških mest, 3 tiskalniki in skener ter možnost brezžične povezave na internet v računalniški čitalnici. V Radečah so na voljo 4 računalniki, 2 tiskalnika in skener, v Rimskih Toplicah pa 3 računalniki in 2 tiskalnika. Naši uporabniki lahko v izposojevališčih koristijo po eno računalniško mesto z dostopom do interneta in s tiskalnikom. Za delo zaposlenih je na voljo 14 osebnih

računalnikov, 1 prenosnik, 1 strežnik, 3 črno-beli in 3 barvni tiskalniki (od tega 1 v najemu) ter 2 LCD-projektorja.

Stanje računalniške opreme v vseh knjižnicah skupaj je bilo sledeče: 36 računalnikov, 15 tiskalnikov, 3 skenerji in 2 LCD-projektorja, poleg tega pa še 8 specialnih tiskalnikov in 7 čitalcev črtnih kod za potrebe obdelave in izposoje. V Laškem smo z oktobrom izvedli najem barvnega laserskega tiskalnika, s katerim pokrivamo večino potreb po mesečnih izpisih za knjižnici v Laškem in Rimskih Toplicah.

Bili smo uspešni pri kandidiranju za sredstva na razpisu Ministrstva za kulturo. S tem denarjem in soudeležbo Občine Laško smo zamenjali dva najbolj dotrajana računalnika za uporabnike. Zaradi prehoda na program COBISS3/Izposoja smo morali nabaviti nove blagajniške tiskalnike (2 za knjižnico Laško ter po 1 za knjižnico Radeče in knjižnico Rimske Toplice).

Težave z zastarelo programsko opremo so bile očitne predvsem v Laškem v računalniški učilnici ob številnih računalniških tečajih. Ker so računalniki prestari, da bi nanje namestili novo opremo, denarja za nove računalnike pa nimamo, se bomo morali poslužiti izvornih načinov za rešitev težav.

V Laškem so bila dokončana dela napeljave optike v okviru projekta IR-Optika ministrstva za izobraževanje. Priklop na optično omrežje bo z izbranim ponudnikom lahko izveden v letu 2016.

3.3 DELO NAŠIH KNJIŽNIC Z UPORABNIKI

3.3.1 Odprtost knjižnic

Vse naše knjižnice skupaj so bile pretežni del leta 2015 odprte 88 ur tedensko (Laško 45 ur, Radeče 23 ur, Rimske T. 14 ur, Jurklošter, Šentrupert in Zidani Most pa po 2 uri). V Zidanem Mostu smo spremenili odpiralni dan izposojevališča – namesto v četrtek v torek, pri čemer ura ostaja ista (17.–19.). Zahteve uredbe glede odprtosti smo po številu ur dosegli. Nimamo pa z njo v Laškem povsem usklajene razporeditve ur po dnevih.

V izposoji so v preteklem letu delali 1 ali 2 bibliotekarja, 1 višja knjižničarka in 2 ali 3 knjižničarke (odvisno od frekvence obiskov).

3.3.2 Članstvo in obisk naših knjižnic

Tabela: članstvo in obisk naših knjižnic

Knjižnica	Članstvo v knjižnicah		Obisk knjižnice (zaradi izposoje gradiva na dom in v čitalnici)	
	Število članov knjižnic	% prebivalcev včlanjenih v knjižnico	Število obiskov	število obiskov knjižnice na prebivalca
Laško	2.757	30,6	51.820	5,7
Radeče	1.146	26,6	16.906	3,9
Rimske T	739	36,9	11.890	5,9
Šentrupert	130	16,7	1.192	1,5
Jurklošter	130	17,3	882	1,2
Zidani M.	196	27,0	1.379	1,9
SKUPAJ	5.098	29,02	84.069	4,8

Pri izračunih smo uporabljali naslednje podatke glede števila prebivalcev posameznih krajev: Laško 9.000, Radeče 4.308, Rimske Toplice 2.000, Jurklošter 753, Zidani Most 725, Šentrupert 778 (17.564)

Pri nas je bilo leta 2015 29 % prebivalcev članov knjižnic, in sicer v Laškem 30,6, Radečah 26,9 in Rimskih Toplicah 36,9. V Sloveniji pa jih je bilo v letu pred tem 23,9 %.

V tabeli je predstavljen tudi obisk knjižnice zaradi izposoje, podaljšanj, rezervacij, obiska čitalnice ali uporabe računalnika, ki je skupno znašal 83.869; skupaj s prireditvami, ki jih je obiskalo 11.637 obiskovalcev, pa 95.506 **fizičnih obiskovalcev**. Če prištejemo še obiske naše spletne strani od doma (cca 13.650) in obiske naših vsebin na spletnih portalih, ki jih je bilo 14.600, **je imela naša knjižnica skupno skoraj 124.000 obiskovalcev**.

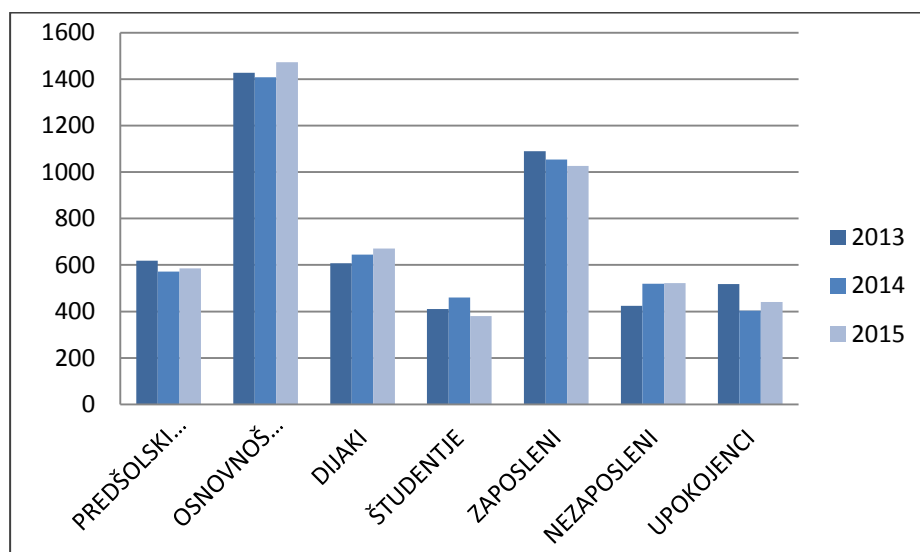
Najbolj natančno štet je obisk zaradi izposoje, podaljšanj in rezervacij, ki je evidentiran računalniško. Zato le-tega uporabljamo za primerjanja. Pri nas je leta 2015 znašal 60.569 (Laško 36.720, Radeče 11.406, Rimske Toplice 8.990, izposojevališča 3.453).

Naš občan je knjižnice zaradi izposoje na dom obiskal 3,5-krat, in sicer Laščan 4,1-krat, Radečan 2,6-krat in Rimljan 4,5-krat, občan, ki gravitira na izposojevališča, pa 1,5-krat. **Slovenec je povprečno v letu pred tem obiskal knjižnice zaradi izposoje 3,4-krat**. Pri tem niso šteti obiski zaradi obiska čitalnice, udeležbe na prireditvah in obiskovalci, ki so prišli samo po informacije.

Struktura članov Knjižnice Laško v letu 2015 je bila sledeča:

586 predšolskih otrok oziroma 11,5 %, 1.473 osnovnošolcev - 28,9 %, 671 dijakov – 13,2 %, 380 študentov – 7,5 %, 1.026 zaposlenih - 20,1 %, 522 nezaposlenih - 10,2 %, 440 upokojevcov – 8,6 %.

Grafikon: Struktura članov Knjižnice Laško v letih 2013 do 2015

Glede na prejšnje leto se je povečalo število predšolskih otrok, učencev, dijakov, nezaposlenih in upokojevcov, zmanjšali pa so se deleži študentov in zaposlenih.

3.3.3 Izposoja na dom in v knjižnici ter obisk prireditev

Tabela: Izposoja na dom in v knjižnici ter število in obisk prireditev

Knjižnica	Izposoja na dom in v knjižnici		Število prireditev in obisk le-teh			
	Število izposojenih enot	Št.izposoj. enot na prebivalca	Prireditve za mlade		Prireditve za odrasle	
			število	obisk	Število	obisk
Laško	131.246	14,6	174	4.819	26	2.027
Radeče	47.551	11,0	90	1.733	8	325
Rimske T.	28.306	14,1	76	1.723	8	440
Jurklošter	1.334	1,8	12	60		
Šentrupert	2.507	3,2	10	230		
Zidani Most	3.226	4,4	10	240	1	40
SKUPAJ	214.170	12,1	372	8.805	43	2.832

V tabeli je predstavljena izposoja knjižničnega gradiva na dom in v knjižnici (branje in uporaba gradiv v čitalnici in v drugih območjih je šteto prek vzorcev).

Izposoja knjižničnega gradiva samo na dom je pri nas v letu 2015 znašala 175.570 enot oz. 9,9 enot na občana, in sicer: Laško 107.164 enot oz. 11,9 na občana, Radeče 38.451 enot oz. 8,9 na občana, Rimske T. 23.056 enot oz. 11,5 na občana, Šentrupert 2.459 enot oz. 3,2 na občana, Jurklošter 1.334 enot oz. 1,8 na občana in Zidani Most 3.106 enot oz. 4,3 na občana. Povprečna izposoja knjižničnega gradiva na slovenskega državljana pa je v letu pred tem znašala 12,1 enote.

Izposoja gradiva na dom je v enoti Laško v letu 2015 zajemala 92,8 % knjig, 2,7 % revijalnega tiska in 4,5 % neknjižnega gradiva.

Za izboljšanje bralne kulture in njene kvalitete smo v letu 2015 poleg prireditev in redne bibliopedagoške dejavnosti organizirali:

Za otroke: Predšolsko bralno značko je osvojilo 256 otrok. Otroke, ki so obiskovali pravljice (tudi popoldanske v družbi staršev), smo seznanjali s knjižnico in jih včlanili. S posebno zgibanko smo predstavili knjižnico prvošolcem in njihovim staršem. Za nižjo stopnjo osnovne šole smo izvajali bibliopedagoške ure, s sedmošolci državni projekt Rastem s knjigo, višješolce smo informacijsko opismenjevali in sodelovali pri vseslovenskem Megakvizu, ki ga je reševalo 298 otrok. Čez vse leto so potekale po vseh knjižnicah 1-krat do 2-krat tedensko pravljicne urice, občasno delavnice, enkrat mesečno pa popoldanske pravljice. Priredili smo tudi 4 predstave za otroke (lutkovne in igrane), ki se jih je udeležilo 398 otrok. Za otroke podružničnih šol smo pripravili Knjižnične nahrbtnike, ki so krožili med učenci. Med poletnimi počitnicami smo pripravili novo bralno akcijo Poletni bralci, pri kateri je sodelovalo 70 otrok, ki so brali vsaj 30 dni po 30 minut na dan – zaključka Poletnih bralcev na knjižničnem vrtu (z Adijem Smolarjem) pa se je udeležilo 150 obiskovalcev.

Za odrasle: Bralno značko za odrasle je osvojilo 105 članov knjižnic. Nadaljevali smo tudi ponudbo "Vedno lepe knjige" in sodelovali v regijskem projektu predstavljanja kvalitetnih knjig Priporočamo. Brali smo oskrbovancem v Domu starejših in jim dostavljali knjižnično gradivo. Pripravljali smo priporočilne sezname s predstavitvami knjig, povezanih s prireditvami in knjižnimi razstavami ter še posebej glede na ciljne publike in določene vsebine, ponudili "Mačka v žaklju" – izbrano počitniško branje v vrečki, priporočali kvalitetne knjige z manjšimi razstavami na izpostavljenih mestih v knjižnici. Pripravljali smo literarne prireditve in predstavitve različnih dobrih knjig ter pogovore s člani bralne značke. Z literarnim večerom smo se vključili v vseslovensko "Noč knjige". Veliko smo brali, na različne načine pridobivali informacije o novostih in si prizadevali za dobro svetovanje.

3.3.4 Informacijsko delo in računalniške usluge

Podatki glede statistike ogledov spletne strani so v zadnjih letih bolj verodostojni, saj izključujejo avtomatske ogleda spletne strani t. i. spletnih robotov, vendar še zdaleč ne upoštevajo vseh ogledov zaradi t. i. piškotkov. Po razpoložljivi statistiki je bila knjižnična domača stran v letu 2015 izven prostorov knjižnic obiskana 13.650-krat (zaradi piškotkov je lahko dejansko število tudi enkrat višje).

Prisotni smo na družbenem omrežju Facebook, prek katerega komuniciramo z 846 uporabniki. Na portalu Kamra si je lani naše vsebine ogledalo 928 uporabnikov. Naša gesla na Spletnem biografskem leksikonu celjske regije in Zasavja pa so imela 13.678 vpogledov.

Uporaba računalnikov v naših knjižnicah je tudi to leto upadla, zabeležili smo skupaj ok. 1.860 obiskov, od tega 1.660 v krajevnih knjižnicah in cca. 200 v izposojevališčih), se pa povečuje delo uporabnikov na lastnih napravah, sploh v Laškem, kjer je v podstrešnih prostorih dostopen brezžičen internet. Pri spletni storitvi Moja knjižnica smo zabeležili skupaj 1.851 obiskov, kar pomeni 20 % manj glede na l. 2014 (481 naročil prostega knjižnega izvoda, 432 rezervacij sposojenega gradiva in 938 podaljšanj).

Imeli smo naročene baze podatkov Ius Info, Gvin com, Ebsco Host, Press Reader in spletni arhiv časopisa Večer. Baze promoviramo z informacijskimi zgibankami in ob svetovalnem delu, na njih občasno tudi opozorimo v Laškem biltenu in nagovarjamo ciljne publike. Štetje uporabe je zaradi različnih posrednikov, ki nam omogočajo dostop, neenotno, lahko pa primerjamo podatke z lanskim letom. V letu 2015 smo tako beležili 131 sej prek oddaljenega dostopa, kar je 15 % več kot leto prej, podatkov dostopov iz knjižničnih računalnikov pa za posamične knjižnice v regiji ne moremo dobiti.

V letu 2015 smo omogočali dostop do portala Biblos, ki pa ni doživel preveč dobrega odziva (zabeležili smo samo 28 izposoj e-knjig).

Za starejše smo organizirali šest 8-urnih tečajev za spoznavanje osnov Worda, elektronske pošte, družbenih omrežij in interneta. Udeležilo se jih je skupaj 32 oseb. Za vse devetošolce v Laškem, Radečah in Rimskih Toplicah smo izvedli organizirano informacijsko opismenjevanje.

3.3.5 Prireditvena dejavnost

Za odrasle smo pripravili **43 prireditev** (literarni večeri, domoznanska predavanja, strokovna in potopisna predavanja), in sicer v Laškem 26, v Radečah in v Rimskih Toplicah po 8 in eno v Zidanem Mostu. V Laškem smo pripravili še nekaj tematskih razstav, za katere nismo šteli ljudi, ki so si jih ogledali, so pa to praktično vsi obiskovalci knjižnice. Posamezne razstave so na ogled od dva do tri mesece. Prav tako smo tematske razstave pripravili tudi v Radečah in Rimskih Toplicah.

Vse prireditve je obiskalo **2.832 občanov** (brez ogleda razstav), in sicer v Laškem 2.027, v Radečah 325, v Rimskih Toplicah 440 in v Zidanem Mostu 40.

Otroški program zajema ure pravljic, ustvarjalne delavnice, lutkovne predstave, bibliopedagoške ure, manjše knjižne razstave, druge organizirane dejavnosti za otroke in nekatere večje prireditve. Za otroke je bilo pripravljenih **372 prireditev**, in sicer 174 v Laškem, 90 v Radečah, 76 v Rimskih Toplicah, 10 v Zidanem Mostu, 10 v Šentrupertu in 12 v Jurkloštru, ki jih je obiskalo **8.805 otrok** – v Laškem 4.819, Radečah 1.733, v Rimskih Toplicah 1.723 in v izposojevališčih 330 otrok.

Skupaj smo pripravili 415 prireditev, ki se jih je udeležilo 11.637 obiskovalcev ter 13 tematskih in veliko manjših priložnostnih razstav.

V Laškem je bilo skupaj organiziranih 200 prireditev (6.846 obiskovalcev), v Radečah 98 (2.058 obiskovalcev), v Rimskih Toplicah 84 (2.163 obiskovalcev), v Šentrupertu 10 (230 obiskovalcev), v Zidanem Mostu 11 (280 obiskovalcev) in v Jurkloštru 12 prireditev (60 obiskovalcev).

Prireditve so za našo knjižnico ena izmed osrednjih dejavnosti. V lanskem letu so dobile predvsem v osrednji knjižnici dodaten zagon, saj se je ob praktično enakem številu prireditev število obiskovalcev le-teh povečalo za 10 %. V določeni meri je to posledica izredne večje prireditve v Kulturnem centru ob predstavitvi knjige o knjižnici, prireditev na novourejenem knjižničnem vrtu, verjetno pa tudi raznovrstnih zanimivih gostov in veliko domačinov, s katerimi smo dosegli različno publiko. Navedeni rezultati potrjujejo, da v našem okolju izstopamo po raznovrstnosti na naših prireditvah predstavljenih vsebin, njihovi rednosti ter izboru gostov. To prav tako velja za otroške dejavnosti, ki so se v zadnjih letih povsem uveljavile tudi na terenu. Prireditve so, predvsem za odrasle, praktično vse opravljene v prostem času, a ta dejavnost nam je ljuba, ker z njo dodatno promoviramo knjižnico, aktiviramo naše potencialne uporabnike, omogoča nam spoznati široko paleto ljudi, pri tem pa lahko pride do izraza tudi naša kreativnost.

V primerjavi s slovenskimi povprečji izvajamo veliko prireditev, predvsem za predšolske otroke, kar je razvidno tudi v številu le-teh na knjižničnega delavca (slovensko povprečje je 18,9 prireditve na knjižničnega delavca, naše pa 45,6).

Najbolj obiskan dogodek v l. 2015 je bila slavnostna predstavitev knjige Premišljena hiša z veliko domišljije: zbornik ob 40-letnici rednega delovanja Knjižnice 27. februarja v Kulturnem centru Laško (200 obiskovalcev). Osrednja govornika na prireditvi sta bila prof. dr. Tomo Korošec, častni občan Občine Laško, in znana bibliotekarska strokovnjakinja dr. Silva Novljan. V osrednjem delu večera se je z urednikoma zbornika, Metko Kovačič, dolgoletno direktorico knjižnice, in zdajšnjim direktorjem Matejem Jazbinškom, pogovarjala gospa Jožica Hafner. Prisluhnilo smo tudi izbrani glasbi v izvedbi domačinov Petra Napreta, Janje Brlec in Lare Hrastnik. Večer je bil lep, poln toplote, čestitk in zavedanja, da je Knjižnica Laško v preteklih letih odlično opravljala svoje poslanstvo in da ima dobre temelje za prihodnje kakovostno delo.

Omeniti velja tudi tradicionalno osrednjo prireditev bralnih aktivnosti knjižnice, istočasno tudi proslavo ob Dnevu reformacije, ki se je udeležilo okrog 180 obiskovalcev. Osrednji gost večera je bil pravnik in esejist, prof. dr. Marko Pavliha, v glasbenem delu pa je nastopila pevka Nana Milčinski. Ob Martinovem smo v knjižnici predstavili pomembno krajevno zgodovinsko delo Ripšlovo kroniko župnije sv. Miklavž, ki je izšla v knjižni obliki v prevodu ddr. Jožeta Mačka. Zelo lep odziv je doživel tudi večer ob razstavi fotografij Borisa Vrabca, ki je potekal na knjižničnem vrtu.

Priložen je seznam prireditev za odrasle in otroke.

3.4 DRUGA DELA IN AKTIVNOSTI

3.4.1 Domoznanstvo

Težava v domoznanskem prostoru je, da je zaradi računovodstva in skladiščenja manj frekventne strokovne literature domoznansko delo v njem oteženo, predvsem pa ni mogoče odpreti domoznanstva za študijske namene uporabnikov.

Na domoznanskem področju smo v letu 2015 opravili naslednja dela:

- Zaključna dela, povezana s knjigo o knjižnici, so navedena v naslednjem podpoglavju.
- Načrtovanih sestankov v Svetu za domoznanstvo nismo organizirali. Smo pa sodelovali z ddr. Jožetom Mačkom, ki je na novo prevedel in uredil Ripšlovo kroniko. Pri knjigi smo v knjižnici nekoliko sodelovali pri opravih, povezanih s slikovnim gradivom, s čimer se je največ ukvarjala Metka Kovačič, ki je opravila številne poti, izbrala motive in na terenu sodelovala s fotografom Borisom Vrabcem. V februarju smo sodelovali z ddr. Mačkom, ki je v naši knjižnici gostil avstrijskega pisatelja Martina Pollacka. Ta zbira gradivo za pisanje o svoji rodbini Bast, živeči tudi v Laškem.
- Udeležili smo se domoznanskih izobraževanj in 2. festivala Kamra v Osrednji območni knjižnici v Celju, pri Kamri in spletnem biografskem leksikonu pa lani nismo aktivno sodelovali.
- Sodelovali smo pri Dnevih evropske kulturne dediščine na temo Praznovanja. Posvetili smo jih Laščanu, geografu in zgodovinarju, prof. Franu Orožnu, prvemu predsedniku Slovenskega planinskega društva, in njegovemu delovanju pri reviji Planinski vestnik. V goste smo povabili Marjeto Keršič Svetel, ki nam je orisala pomembno Orožnovo vlogo, ter pripravili razstavo, za katero smo veliko gradiva pridobili v Slovenskem planinskem muzeju, in gostujočo razstavo, posvečeno 120-letnici revije Planinski vestnik. Učence višjih razredov osnovne šole smo z vodenjem popeljali po njej, mlajši pa so spoznavali Orožnovo skrb za odkrivanje lepote planinskega sveta.
- Skupaj z Metko Kovačič in novinarko Božo Herek smo pripravili večer, s katerim smo se spomnili poleti preminule pesnice in pisateljice Danijele Zupan. Še naprej si bomo prizadevali za ustrezno obravnavo njene literarne dediščine ter prisotnost njenih del med bralci in občani. Podali smo tudi pozitivno mnenje k predlogu, da Aškerčevo priznanje posthumno prejme Danijela Zupan.
- Organizirali smo nekaj domoznanskih predavanj, predstavitev knjig in razstav – poleg že omenjenih še: predstavitev knjige Jožeta Sadarja Laški pivovarji; raziskovalka evropskih kartuzij dr. Mija Oter Gorenčič nam je s predavanjem o kartuziji Jurklošter potrdila, da spada le-ta med najeminentnejše zgodnje samostane kartuzijskega reda v Evropi ter nas opozorila na pomembne osebnosti, ki so delovale v Jurkloštru, in na pomen ohranjene arhitekture; gostili smo Laščana dr. Rafaela Cajhna, zaslužnega profesorja na Fakulteti za elektrotehniko v Ljubljani, ki nam je predstavil svoj film o kočevskih gozdovih ter o skrbi Laščana Mihaela Horjaka, revirnega lovca, za naravo in živali.
- Slavistka, prof. Breda Cajhen, nam je poklonila svojo diplomsko nalogo o našem rojaku, pesniku in pisatelju Antonu Tancu Čulkovskem. Predlagala je tudi, da bi v knjižnici uredili stalno vitrino z nekaj gradiva o njem, ki bi ga lahko pridobili iz zapuščine v Univerzitetni knjižnici Maribor, prav tako je zainteresirana za pripravo predavanja o Tancu.
- Knjižnica Radeče je skupaj s Folklornim društvom Brusači pripravila Večer ljudskih pesmi. V izposojevališču Zidani Most smo prisluhnili zelo dobremu poznavalcu železnic, ki nam je s orisal pomen železnic na splošno, pomembno križišče Zidani Most, zgodovino postaje itd.
- Sodelovali smo z Osrednjo knjižnico Celje pri digitalizaciji občinskega glasila Naše delo za objavo na dLibu, a kljub številnim prizadevanjem še nismo uspeli pridobiti vseh manjkajočih števil.
- Kreirali smo 5 zapisov domoznanskih publikacij za vzajemni katalog COBIB.
- V zvezi s projektom revitalizacije kartuzije Jurklošter so se na občinski ravni začele konkretnejše aktivnosti, pri katerih aktivno sodelujemo. Nekajkrat smo se sestali interno, v širši zasedbi na ravni občine pa 7-krat. Če se delo ne bo konkretiziralo in bolj točno opredelilo, naš angažma ne bo več smiselno, in če bo pomenilo predvsem izgubo dragocenega časa, pri njem ne bomo sodelovali.

3.4.2 Izredna strokovna in tehnična dela

- zaključna dela pred izdajo zbornika o knjižnici: oblikovanje naslovnice, zaključni popravki, sodelovanje v tiskarni, izbor materialov – večina na terenu v Brestanici in Krškem,
- v aprilu in maju je bila opravljena notranja revizija poslovanja, pri čemer sta direktor in računovodkinja precej sodelovala z revizorko,
- prehod na COBISS3/Izposoje: aktivnosti glede ažuriranja baz članov in gradiva, testno obdobje (nastavitve: domača knjižnica, koledar, cenik, roki izposoje); izvedba prehoda, navodila za zaposlene,
- zaradi pravilnosti podatkov o aktivnih članih je bilo treba večkrat pregledovati sezname po oddelkih,

- delo v testnem okolju COBISS3/Katalogizacija, kreiranje 15 zapisov (monografije, članki, neknjižno gradivo) za posodobitev licence,
- analiza statističnih podatkov za l. 2014 (vir Slovenske knjižnice v številkah), analiza polletnega gibanja izposoje v slovenskih knjižnicah za l. 2015,
- postopki v zvezi z uvedbo davčnih blagajn,
- uspešno smo kandidirali na razpisu MIK-a za sofinanciranje nakupa IKT-opreme in izvedli nakup 2 računalnikov za uporabnike v Laškem,
- prijavi smo se na neposredni poziv ministrstva za sofinanciranje nakupa knjižničnega gradiva,
- oblikovanje knjižničnih plakatov za ciljne skupine, informacijskih zgibank s sezname literature in knjižničnih kazalk,
- nadaljevanje urejanja obstoječe fototeke in albuma mladinskih prireditev v Laškem
- nadaljevali smo s pregledovanjem knjižničnih zbirk, preseljevanjem v skladišča (po novem načrtu postavitve gradiv v skladiščih) in s povečanim odpisom v Laškem,
- povečan odpis revijalnega tiska v Radečah in odpis z inventuro ugotovljenega izgubljenega gradiva,
- ureditev zbirke zemljevidov v Laškem,
- pregled zbirke in povečan odpis v izposojevališču Zidani Most,
- priprava kolekcij za knjižnični vrt in knjižnico na trati,
- pregled naslovnikov za klasično obveščanje o prireditvah, izbris tistih, ki se niso odzvali na povabilo,
- izvedba postopka pred brisanjem neaktivnih članov, ki ga zaradi spremembe zakona nismo izvedli,
- pripravljane na eventuelno oblikovanje univerze za tretje življenjsko obdobje (študij literature o izobraževanju starejših in slovenskih UTŽO, pregled njihovih spletnih strani, delovanja celjske in šmarske UTŽO) – pri pregledu literature, navezovanju stikov, idejah in vseh konkretnih aktivnostih glede oblikovanja študijskih krožkov in eventuelno UTŽO v okviru Knjižnice Laško je največ dela opravila naša nekdanja direktorica Metka Kovačič,
- vključili smo se v LAS Raznolikost podeželja, sodelovali na skupščini in pri pripravi strategije ter posredovali 2 okvirna projekta in kot partner še enega,
- dokončno oblikovanje strateškega načrta.

3.4.3 Sodelovanje z drugimi institucijami, društvi in posamezniki v kraju in širše

Utečeno sodelujemo z obema vrtcema na našem območju, vključno z enotami, ter s centralnimi in podružničnimi šolami. Lektorirali smo zbornik, ki ga je Vrtec Laško izdal ob 70-letnici vzgoje in izobraževanja v laški občini, zelo intenzivno smo sodelovali tudi z vrtcem v Rimskih Toplicah. Redni in intenzivni so stiki s podružnicami prek Knjižničnega nahrbtnika, bibliopedagoških ur in nekaterih knjižnih kolekcij. S STIK-om smo sodelovali pri organizaciji Martinovega ter poletnih in prazničnih prireditev. Z Občino Laško in JSKD, OI Laško, smo sodelovali pri osrednji prireditvi bralne značke. V Domu starejših Zdravilišča Laško je Gabrijela Pirš redno mesečno izvajala bralne ure. S Thermano smo sodelovali pri ocenjevanju pravljic, ki so prispele na natečaj, ter pri oblikovanju kolekcij in izvedbi pravljivičnih uric za »knjižnico na trati«. Precej smo sodelovali s TV Laško.

Pri redni dejavnosti in prireditvah nam je poklonila veliko svojega prostega časa in nam precej pomagala bivša direktorica knjižnice Metka Kovačič. Izpostavljamo: zaključna dela v zvezi s knjigo o knjižnici in prireditvah, na kateri smo knjigo predstavili. Opravila je veliko dela na terenu in tudi sicer za pridobitev fotografij za knjigo ddr. Mačka o Šmiklavžu. Vseskozi je aktivno sodelovala pri projektu, povezanim z Jurkloštom, ter pri našem vključevanju v LAS in oblikovanju projektnih predlogov. Ogromno truda je vložila v snovanje in vse aktivnosti v zvezi z vzpostavitvijo UTŽO pri knjižnici. Skupaj z njo smo pripravili spominski večer za Danijelo Zupan, aktivno je sodelovala pri prireditvi ob Martinovem, nam zelo pomagala pri nekaterih literarnih prireditvah (s Tonetom Peršakom, ob osrednji prireditvi bralnih akcij z Markom Pavliho, pri začetku Bralne značke za odrasle).

Tudi lani smo intenzivno vključevali domačine v naše prireditve. Sodelovali smo z Glasbeno šolo Laško-Radeče oz. njenimi glasbeniki (prof. Matjažem Piavcem in učenko Manco Knez) ter drugimi glasbeniki, in sicer prof. Janjo Brlec, prof. Izidorjem Erazmom Grafenauerjem in prof. Petrom Napretom ob izvedbi koncerta v Lurdu, vse sodelujoče na prireditvi ob predstavitvi knjige smo že našli; nadalje s Kitarskim orkestrom GŠ Laško-Radeče ob predstavitvi Bralne značke na gradu Tabor v sodelovanju s podjetjem PAVUS, z recitatorkami OŠ P. Trubarja in POŠ Debro pod mentorstvom Mojce Povše in Dragice Brinovec ter MPZ Trubarurji z zborovodkinjo Matejo Škorja. Sodelovali smo z Nino Pader pri branju pravljic, z Alenko Erjavcem pri pravljici v angleškem jeziku in lutkovno skupino vzgojiteljic iz laškega vrtca. Pri domoznanskih aktivnostih so sodelovali ddr. Jože Maček, dr. Tomo

Korošec, dr. Rafael Cajhen, Travica Maleš Grešak, Srečko Maček iz celjske knjižnice, novinarka Boža Herek pa pri spominskem večeru za Danijelo Zupan. Ob predstavitvi Ripšlove kronike so zapeli pevci MoPZ KD Miklavž pod vodstvom Mojce Lukmar. Razstavljali smo fotografije domačina Borisa Vrabca, kjer so na predstavitvenem večeru sodelovali Kvartet Sukerb, Inga Ulokina in Lucija Krašovec. S številnimi bralci smo soustvarjali pogovore o bralni znački. Pri gospe Ljerki Zemljič smo prevzeli nekaj starega knjižnega gradiva Anete Elsbacher. Sodelovali smo še z Zdravstvenim domom Laško, s Thermano Laško, Župnijskim uradom Laško. Darila za otroke so nam prispevali Vila Monet, Aqua Roma, Rossi šport, Pizzerija Špica in Thermana.

V Radečah smo sodelovali z Društvom invalidov pri postavitvi in otvoritvi razstave, Župnijskim uradom Radeče, Folklornim društvom Brusaci, VPD Radeče in VDC Golovec, enota Radeče. V Radečah so na bazenu poletni sposojali manjšo kolekcijo naših knjig.

LAK nam je v obeh občinah plačal članarine za študente, v Laškem pa Hortikulturno društvo za svoje člane, ki je organiziralo in krilo stroške zasaditev na knjižničnem vrtu.

Precej smo se povezovali tudi na regijski in slovenski strokovni ravni. Matej Jazbinšek je predsednik Društva bibliotekarjev Celje, član Upravnega odbora ZBDS, član Upravnega odbora Kalanovega sklada, član delovne skupine za nabavo in obdelavo pri Zvezi splošnih knjižnic in član delovne skupine za območnost pri NUK-u. Za 5 bibliotekarjev iz celjskih srednjih šol smo organizirali krajše domoznansko vodenje po Laškem in predstavitev naše knjižnice.

3.4.4 Stiki z javnostmi

Glede na poudarke naše dejavnosti najpogosteje komuniciramo z javnostmi zaradi prireditvev. Klasično obveščanje po pošti smo jeseni precej zmanjšali in tako znižali stroške (150 naslovnikov v Laškem, 100 v Radečah in Rimskih Toplicah), vedno več obveščamo po e-pošti (562 naslovnikov v Laškem in 109 v Rimskih T.), prek naše spletne strani in Facebooka, plakatov, v zgibankah Stika in nekaterih medijih (Laški bilten, Novi tednik, Radio Celje, TV Radeče, Posavski obzornik, Napovednik.com itd.). Predšolske otroke in učence vabimo na prireditve tudi s tiskanimi vabili.

Redno pišemo v Laški bilten in Radeške novice ter objavljamo prispevke v Kratkočasniku, časopisu laške osnovne šole. Občasno o nas poročajo Novi tednik, TV Krpan, TV Šmocl in Posavski obzornik. Ob izidu knjige so bili prispevki objavljeni v Novem tedniku, na VTV, Štajerskem valu in Knjižničarskih novicah, o prireditvi v Lurdu smo pisali v Slovenskem citrarju. Fotografija iz naše knjige je bila uspešna na natečaju ZBDS in je vključena v koledar za l. 2016.

Prek svoje spletne strani in Facebooka obveščamo javnosti tudi o vseh drugih dejavnostih in novostih ter prek nje omogočamo oddaljen stik z nami za kakršne koli pripombe, vprašanja ali pobude.

3.4.5 Izobraževanje zaposlenih

Dve osebi sta se udeležili 3-dnevnega posvetovanja ZBDS "Upravljanje znanja v knjižnicah", ki je potekalo v Mariboru. Direktor je bil prisoten na občnem zboru ZBDS, sestanku Kalanovega sklada in srečanju direktorjev splošnih knjižnic celjske regije. Udeležili smo se sestankov oz. izobraževanj Osrednje območne knjižnice v Celju in Društva bibliotekarjev Celje (območnost, domoznanstvo, Festival Kamra, seminar za vnašalce Kamre, predstavitev portalov). Združenje splošnih knjižnic je pripravilo skupščino in 5 enodnevni izobraževanj. Direktor se je kot član delovne Skupine za nabavo in obdelavo gradiva v knjižnicah v okviru ZSK ter član delovne skupine za območnost v okviru NUK-a udeležil več sestankov in strokovne ekskurzije v tujino. Zaradi prehoda na COBISS 3/Izposoja je ena oseba obiskovala 3-dnevni tečaj na IZUM-u. Ena oseba pa se je za potrebe obnove licence za kreiranje bibliografskih zapisov udeležila 2-dnevnega tečaja v NUK-u. Tri osebe so bile prisotne na občnem zboru DBC, štiri pa na letnem srečanju DBC, ki so ga skupno organizirale knjižnice Hrastnik, Trbovlje in Zagorje. Udeležili smo se enega strokovnega bibliotekarskega izobraževanja v NUK-u, predstavitev nevladnih organizacij v MKL, Kulturnega bazarja v Cankarjevem domu in štirih srečanj za mladinske knjižničarje v Pionirski knjižnici v Ljubljani. Posvetovanj Poti do knjige in Knjižnica – igrišče znanja sta se udeležili dve osebi. Prisotni smo bili na dveh simpozijih Bralnega društva Slovenije, posvetu Lahko branje v organizaciji Knjižnice Ravne, simpoziju o meniških redovih v Stični, na strokovnem ogledu kartuzije v Žičah in delavnici Socialna pismenost. Oseba, zaposlena prek javnih del v Knjižnici Radeče, se je udeležila 13-dnevnega tečaja za pripravo na izpit in opravila strokovni izpit za bibliotekarja. Računovodkinja je bila na enodnevni izobraževanju v zvezi z interventnimi ukrepi in davčnimi blagajnami. Izobraževanja o načrtu integritete se je udeležila skrbnica.

Za izobraževanja, srečanja in sestanke je bilo porabljenih 82 dni. Direktor je bil prisoten na skupščinah, sestankih, izobraževanjih in okroglih mizah, ki so se nanašali na revitalizacijo samostana Jurklošter, strategijo lokalnega razvoja CLLD in LAS. Udeležili smo se tudi nekaj sestankov na obeh Občinah. Dvakrat mesečno ali kar tedensko imamo strokovne kolegije, kjer si izmenjujemo pridobljena znanja ter se sproti dogovarjamo o vprašanih organizacijske narave. Nekaj časa smo namenili strokovnemu izobraževanju zaposlene prek javnih del, ki se je pripravljala na opravljanje bibliotekarskega izpita.

3.5 OBRAZLOŽITEV REALIZACIJE FINANČNEGA NAČRTA

V letu 2015 je bilo od ustanoviteljev za redno dejavnost planiranih 319.642,05 eur (254.218,44 eur Laško in 65.423,61 eur Radeče). **Prejeli smo 303.921,07 eur** (237.921,07 eur Laško in 66.000,00 eur Radeče). Od Ministrstva za kulturo smo za nakup knjižničnega gradiva prejeli 17.650,00 eur (16.450,00 eur za klasično gradivo, 1.200,00 eur za Biblos). Razliko med načrtovanimi in prejetimi občinskimi sredstvi predstavljajo nižje porabljena sredstva za plače in druge osebne prejemke v Laškem, zaradi nadaljevanja interventnih ukrepov, delnega nadomeščanja odsotne bibliotekarke s knjižničarko in nižjega plačnega razreda bibliotekarke, ki je delno nadomeščala odsotno na porodniškem dopustu – nadomestni zaposlitvi sta bili izvedeni tudi z zamikom). Načrtovali smo 11.900,00 eur lastnih prihodkov in jih dobili 9.298,59 eur. Izdatno manjši od načrtovanih so bili prihodki iz naslova prodaje knjige o knjižnici ter drugi prihodki blagajne (zamudnine, stroški kopiranja in tiskanja). Lastne prihodke smo porabili za nakup knjig.

Po posredovanih zahtevkih smo prejeli za investicije in investicijsko vzdrževanje od Občine Laško 2.986,15 eur in od Občine Radeče 1.669,73 eur. Investicije pa smo poleg namenskih občinskih sredstev krili tudi s sredstvi ministrstva za kulturo za nakup IKT-opreme v Laškem v višini 1.300 eur.

Na razpisu Občine Laško za sofinanciranje prireditve smo dobili skupaj 762,00 eur (že všteto v zgornji znesek prejetih sredstev za redno dejavnost) za projekt osrednje prireditve bralne značke ob dnevu reformacije in za projekt Poletni bralci.

Pri financiranju s strani Občine Radeče smo morali pristati na še vedno znižana sredstva za 5.000,00 eur, kar je bilo zapisano tudi v pogodbo in naj bi bilo le trenutno. Občina nam je nakazala vsa obljubljen sredstva in še dodatnih 1.000,00 eur za strošek javnih del ter izobraževanje in strokovni izpit prek javnih del zaposlene delavke. Dejanski strošek, krit iz sredstev radeške občine, za omenjeni postavki pa je skupaj znašal kar 2.790,69 eur (2.190,69 eur naš del za javna dela in 600,00 eur izobraževanje; 6.550,89 eur je za bilo za javno delo pridobljeno z Zavoda), a smo razliko pokrili zaradi manjših izdatkov na postavki za plače. Poleg varčevanja pri programskih stroških (predvsem prireditve) se znižanje sredstev še vedno najbolj pozna pri nakupu knjižničnega gradiva, ki je bil za primerjavo z l. 2012, ko je bilo financiranje še normalno, v l. 2015 nižji kar za 28 %, sicer pa za 12 % višji kot lani. To se najbolj odraža v upadu izposoje in obiska, ki je bil v zadnjih letih najvišji prav v Radečah.

Pri laških sredstvih prihranki pri občinskih sredstvih niso več mogoči zaradi refundiranja po dejanski porabi, ki zahteva veliko preračunavanja in dodatnega načrtovanja. Kljub izredno nizkim investicijskim stroškom smo vsa lastna sredstva namenili za nakup knjižničnega gradiva, saj se nam je znižanje občinskih sredstev za 3.000 eur zelo poznalo. Ker smo ob koncu leta s soglasjem ustanovitelja kupili tudi vrhunsko knjižno delo - tretji del iz serije, ki je izhajala 16 let (prva dela smo že imeli), smo presegli razpoložljiva sredstva in ta strošek krili s presežkom prihodkov nad odhodki iz preteklih let.

4 DOSEGANJE ZASTAVLJENIH CILJEV

V tem poglavju ocenjujemo uspešnost realizacije zastavljenih ciljev, katerih izpolnjevanje je podrobno predstavljeno v celotnem tretjem poglavju.

- V letu 2015 je bila opravljena notranja revizija s strani podjetja AB Aktiva, pri kateri je bilo ugotovljeno, da knjižnica posluje skladno z zakonodajo in računovodskimi standardi. V začetku leta smo prešli na poslovanje z e-računi, ob koncu leta pa smo se pripravili na uvedbo davčnih blagajn.
- Glede prizidka h knjižnici v Laškem pogovori z Zavodom niso dali rezultatov, pri čemer angažma ustanovitelja ni bil zadosten. Opravljen je bil statični pregled, ki je pokazal, da vgrajena armatura plošče nad pritličjem še ustreza tudi spremenjeni obtežitvi polic. Nadaljnja dodatna obtežitev pa ni več dopustna.

- Z investicijskimi sredstvi smo kupili 3 računalnike, od tega 2 s sofinanciranjem ministrstva za kulturo, blagajniške tiskalnice in tiskalnik. Obnovili smo oljne opaže za zunanja krila oken v pritličju laške knjižnice, izboljšali ogrevanje v razstavnem prostoru na balkonu in s pomočjo Hortikulturnega društva Laško uredili knjižnični vrt.
- Na kadrovskem področju smo kombinirano nadomestili odsotno bibliotekarko na porodniškem dopustu. V Radečah smo za 7 mesecev zaposlili delavko prek javnih del, ki je tudi opravila bibliotekarski izpit. Nova razdelitev del med bibliotekarkami bo mogoča šele v l. 2016.
- Nakup knjižničnega gradiva je bil izpeljan po načrtu, usklajenim glede na sredstva ministrstva. Načrtovali smo nakup 3.120 enot gradiva, realizirali pa 3.214. Nudili smo dostop do petih elektronskih baz podatkov in slovenskih e-knjig na portalu Biblos. Nakup je bil še za 5,6 % nižji od lanskega, kar je najnižje v zadnjih 10 letih. Nabava je upadla v Laškem in Rimskih Toplicah ter se malo povišala v Radečah, a še zdaleč ne zadosti. Premajhen nakup se odraža v zmanjšani izposoji.
- Realizirali smo načrtovano odprtost knjižnic, in sicer so bile naše knjižnice odprte 88 ur tedensko.
- Pri redni dejavnosti z uporabniki smo si za leto 2015 zastavili konkretne številčne cilje, in sicer:
 - da bomo imeli 5.095 aktivnih članov, doseženih je bilo 5.098 članov oz. 100,1 %,
 - da bo obisk zaradi izposoje znašal 67.700, doseženo je bilo 60.569 obiskov oz. 89,5 %,
 - da bo izposoja na dom znašala 209.000, dosežena je bila izposoja enot 175.570 oz. 84 %.

Navedeni rezultati so, razen aktivnih članov, ki so se glede na lani spet povišali, zaskrbljujoči. V samem uvodu moramo poudariti, da za leto 2015 niti ne zaupamo povsem računalniško vodeni statistiki. S prehodom na novo programsko okolje Cobiss3/Izposoja konec junija smo imeli namreč številne težave, predvsem pri prenašanju določenih podatkov. Nezaupanje nam vpliva dejstvo, da večji upad in odstopanje merljivih rezultatov od lanskih in od načrtovanih beležimo v mesecih po prehodu. Z Izuma, ki podpira računalniški sistem, smo sicer pridobili pisno zagotovilo, da so izračuni pravilni, kar pa nas vseeno ni prepričalo in dvom ostaja.

Kljub temu moramo navedene številke vzeti za realne. Dejstvo je, da se je upad pri obisku in izposoji zgodil drugo leto zapored, in to v vseh enotah, razen v izposojevališčih. Še vedno izstopa padec pri izposoji knjižničnega gradiva. V določenem obsegu je to posledica vsako leto nižjega nakupa knjižničnega gradiva zaradi nižjih sredstev (ki je bil v l. 2015 nižji že za 28,5 % v primerjavi z l. 2010, ko je bil ta najvišji). Številne akcije, ki smo jih letos izvedli za povišanje kazalcev redne dejavnosti naše knjižnice, pa so se odrazile zgolj v številu aktivnih članov in delno pri obisku, ne pa izposoji knjižničnega gradiva. Knjižnica, ki z nakupom ne more kolikor toliko slediti novostim na knjižnem trgu in zagotavljati zadostnega števila izvodov le-teh za svoje uporabnike, ne razpolaga z osnovnimi sredstvi za svoje delo in njena dejavnost se lahko le zmanjšuje. Očitno je, da so bili naši plani za doseganje merljivih kazalcev dejavnosti lani zastavljeni preveč smelo, celo nerealno. Vzrokov in odgovornosti ne moremo v popolnosti opredeliti. Glede na številne analize, prizadevnosti zaposlenih in raznovrstnost naših ukrepov za dvig izposoje in obiska tudi ne moremo reči, da smo delali slabše. Ocenjujemo še, da nestalna kadrovska situacija pri bibliotekarjih ne more v takšnem obsegu vplivati na znižanja. Gre za preplet različnih dejavnikov, vsekakor pa moramo v l. 2016 upadanje zaustaviti.

Vseskozi poudarjamo, da se v večjem obsegu znižuje izposoja kot pa obisk. To nas na neki način bodri, po drugi strani pa vidimo na tem področju naslednje veliko tveganje. Prostorska stiska osrednje knjižnice je vedno bolj izrazita in upravičen je strah, da naši uporabniki in drugi obiskovalci ne bodo več v takšnem obsegu zahajali v natrpane, utesnjene prostore. Za zadrževanje ljudi v splošni knjižnici mora biti ta prostorna in prijazna, ne pa skladišče nepregledno natlačenih knjig. Morda malce karikiram, zaposleni se trudimo, da bi bilo vse to čim manj opazno, a to je mogoče le do neke mere oz. znotraj obstoječih prostorov. Knjižnična javna služba je zakonsko določena, ima določene tudi minimalne pogoje za svoje delovanje, njena dejavnost je kompleksna in ne sme biti poligon za razna poskušanja. Za slabe rezultate pri izposoji knjižničnega gradiva prevzemamo svoj del odgovornosti. Svoj del bosta morala prevzeti tudi ustanovitelja in si odgovoriti na vprašanje, kakšno knjižnico si želita. Odgovora, da slabšo od nivoja, ki ga je že dosegla, pa zaposleni ne bomo mogli sprejeti.

- Uvedli smo nekatere nove aktivnosti za popularizacijo knjižnice in branja, med njimi najbolj odmevno akcijo Poletni bralci ter ureditev knjižničnega vrta za branje in izvajanje prireditvev.
- Opravili smo načrtovane naloge pri informacijskem opismenjevanju višjih razredov osnovnošolcev in sprotne opismenjevanje rednih obiskovalcev, izvedli kar 6 tečajev osnovnega računalniškega izobraževanja in povečali uporabo e-baz podatkov.

- Načrtovali smo 34-42 prireditev za odrasle. Izvedli smo jih 43, in sicer v Laškem več, kot smo načrtovali, v izposojevališčih smo izvedli prireditev v Zidanem Mostu. Načrtovali smo 340 prireditev za otroke. Izvedli smo jih 372, kar pomeni skoraj 10-odstotno preseganje plana. Število prireditev je praktično enako kot lani, se je pa za 5 % povečal obisk.
- Na domoznanskem področju smo v začetku leta skupaj s prejšnjo direktorico Metko Kovačič izdali in predstavili knjigo o 40 letih rednega delovanja knjižnice. V naših knjižnicah smo pripravili veliko domoznanskih predavanj in predstavitev domačinov. Sodelovali smo z lokalnimi zbiratelji domoznanskega gradiva, zlasti fotografij, v sodelovanju s celjsko knjižnico smo digitalizirali lokalno glasilo Naše delo. Pripravili smo tudi nekaj domoznanskih razstav.
- Opravili smo pretežno vsa načrtovana strokovna tehnična dela. Najpomembnejši je bil prehod na Cobiss3/Izposoja ter nadaljevanje selitev in urejanj gradiv v skladiščih.
- Naša sodelovanja v okolju in stiki z javnostmi so pretežno utečena. Smo pa tudi letos vzpostavili nekaj novih povezav, ki jih bomo koristili še pri prihodnjih aktivnostih.
- Aktivni smo bili v različnih strokovnih bibliotekarskih združenjih na regijski in državni ravni, prav tako pa smo se intenzivno povezovali in sodelovali v lokalnem okolju.

5 DOSEGANJE CILJEV V PRIMERJAVI S PRETEKLIM LETOM

Kazalniki uspešnosti	2014	2015	%
Število članov	5.060	5.098	+ 0,8
Število obiskov zaradi izposoje na dom	66.496	60.569	- 9,0
Število obiskov v čitalnici	23.500	23.300	- 0,9
Število obiskov zaradi izposoje na dom in v čitalnici	89.996	83.869	- 6,9
Izposoja knjižničnega gradiva na dom	201.754	175.570	- 13
Izposoja v čitalnici	38.600	38.300	- 0,8
Izposoja na dom in v čitalnici	240.354	213.870	- 11,1
Število vseh prireditev (brez razstav)	414	415	+ 0,2
Število prireditev za mlade	373	372	- 0,3
Število prireditve za odrasle	41	43	+ 4,9
Število obiskov vseh prireditev	11.041	11.637	+ 5,4
Obisk prireditev za mlade	8.680	8.805	+ 1,4
Obisk prireditev za odrasle	2.361	2.832	+ 19,9
Prirast gradiva	3.765	3.707	- 1,5
Nakup gradiva	3.398	3.214	- 5,5

Podrobnejša primerjava nekaterih kazalcev s prejšnjim letom

	ČLANSTVO			OBISK			IZPOSOJA		
	2014	2015	% prebivalcev 2015	2014	2015	obiski na prebivalca 2015	2014	2015	izposoja na prebivalca 2015
Laško	2.815	2.757	30,6	57.077	51.620	5,7	146.920	130.946	14,6
Radeče	1.186	1.146	26,6	17.595	16.906	3,9	56.782	47.551	11,0
Rimske T.	644	739	36,9	12.291	11.890	5,9	29.708	28.306	14,1
Jurklošter	125	130	17,3	832	882	1,2	1.346	1.334	1,8
Šentrupert	120	130	16,7	1.169	1.192	1,5	2.554	2.507	3,2
Zidani M.	170	196	27,0	1.032	1.379	1,9	3.045	3.226	4,4
SKUPAJ	5.060	5.098	29,02	89.996	83.869	4,8	240.354	213.870	12,1

Prirast knjižničnega gradiva se je glede na prejšnje leto zmanjšal za 1,5 %, nakup pa za 5,5 %.

Članstvo se je zvišalo za 0,75 % (v Rimskih Toplicah za 14,8 % in v izposojevališčih za 9,8 %), znižalo pa se je v Laškem za 2,1 % in Radečah za 3,4 %.

Obisk knjižnice zaradi izposoje na dom in čitalnice se je znižal za 6,6 %, (v Laškem za 9,3 %, v Radečah za 4 %, Rimskih Toplicah za 3,3 %, v izposojevališčih pa se je povečal za 13,8 %).

Izposoja na dom skupaj s čitalnico se je znižala za 10,9 % (v Laškem za 10,7 %, v Radečah za 16,3 %, Rimskih Toplicah za 4,7 %, v izposojevališčih pa se je povišala za 1,8 %).

Število prireditev za mlade in za odrasle se je v letu 2015 povečalo za eno. Obisk prireditev za odrasle se je zvišal za 19,9 %, za otroke pa za 1,4 %.

6 GOSPODARNOST IN UČINKOVITOST POSLOVANJA GLEDE NA STANDARDE IN NEKATERA SLOVENSKA POVPREČJA

Doseganje standardov za splošne knjižnice, ki naj bi jih realizirali do leta 2015 (zdaj so podaljšani do maja 2017), je pri prostorih okrog 50 % (zahtevek glede prostorov je odvisen od organiziranosti knjižnic – ali kraje z manj kot 2.000 prebivalci pokrivamo z bibliobusom ali stacionarnimi izposojevališči), pri zaposlenih cca 65 %, pri knjižni zalogi je standard dosežen, pri neknjižnem gradivu ga dosegamo 99,1 %, pri prirastu letnih novosti 66,2 % in odprtosti knjižnic 88 % (če štejemo izposojevališča kot krajevne knjižnice). Standard govori o 40-odstotni včlanjenosti občanov. Dosegamo ga z 72,5 %. Kljub prizadevanjem članstvo pri nas ni individualno, saj si nekateri člani izposojajo gradivo za vse v družini, veliko občanov se udeležuje samo prireditev. Zato lahko rečemo, da je precejšnja večina družin oz. gospodinjstev na bolj ali manj intenziven način povezana s knjižnico.

Kot običajno, smo tudi letos primerjali podatke o opravljenem delu slovenskega knjižničarja v predhodnem letu in našega v letu 2015. V vseh slovenskih splošnih knjižnicah je bilo zaposlenih 1.193 ljudi, v naši knjižnici pa 9,1.

- izposoja na dom je na slovenskega knjižničnega delavca znašala 20.958, na našega 19.293,
- število obiskov je na slovenskega delavca skupaj s prireditvami 6.660, na našega 7.934,
- zaradi izposoje na dom je znašal obisk na slov. knjižničarja 5.955 obiskov, na našega pa 6.655,
- slovenski knjižnični delavec je kupil in delno obdelal 398 enot novosti, naš pa 407,
- slovenski knjižnični delavec je (vključno z otroškimi) opravil 18,9 prireditve, naš pa 45,6.

Primerjava obremenitev v primerjavi s slovenskimi povprečji pokaže, da gre za približno enake obremenitve (nekoliko nižje pri izposoji in višje pri obisku). Pri prireditveni dejavnosti, ki je v naši knjižnici res obsežna (predvsem za otroke), pa so razlike res velike v naš prid.

Še vedno lahko rečemo, da smo prizadevni in poštvovalni, a učinkovitost pri izposoji ni na želeni ravni. Pri porabi sredstev ravnamo gospodarno, navsezadnje nas v to silijo tako nizka prejeta sredstva kot tudi način dotiranja in refundiranja sredstev glede na porabo.

7 OCENA DELOVANJA SISTEMA NOTRANJEGA NADZORA

V zavodu obstajajo ločenost funkcij odobravanja, evidentiranja in izvajanja, obstajajo interna pravila v večjem delu poslovanja in delovanja knjižnice, imamo redne sestanke s poročanji. Izvajamo notranjo kontrolo poslovanja. V letu 2015 je podjetje AB Aktiva izvedlo notranjo revizijo, pri čemer je bilo ugotovljeno, da naše poslovanje poteka v skladu z zakonodajo in računovodskimi standardi. Nekaj manjših ugotovljenih pomanjkljivosti smo večinoma že odpravili. Obstajajo velika tveganja na nekaterih področjih v zvezi s prostori, manjša tudi na kadrovskem področju in pa pri financiranju.

8 POJASNILA NA PODROČJIH, KJER NISO BILI DOSEŽENI CILJI

Cilji niso bili realizirani na področju redne dejavnosti. Za 6 % oz. 11 % sta bila nižja obisk in izposoja. Nekateri vzroki za to so navedeni v točki 4. Ker je bila na kadrovskem področju situacija še vedno nestalna, nismo na novo razdelili del med bibliotekarkami. Časovna razpoložljivost nam ni dopuščala opraviti nekaterih nalog na področju domoznanstva, zlasti vnašanja vsebin na domoznanske spletne portale. Situacija glede prizidka se praktično ni premaknila, tudi zaradi premajhnega angažmaja ustanovitelja v pogovorih z Zavodom za varstvo kulturne dediščine.

9 NAŠA KNJIŽNICA V OKOLJU

Težko je podajati oceno, kaj je knjižnica doprinesla kraju, tako npr. na gospodarskem, socialnem ali ekološkem področju. Navedli bomo samo nekatere novosti.

Vse bolj si prizadevamo z e-storitvami. Uporaba baz se je povečala za 15 % v primerjavi s predhodnim letom, pri nas smo izobraževali veliko starejših v okviru začetnega računalniškega izobraževanja, promovirali smo portal e-knjig Biblos, ki pa pri naših uporabnikih še ni dosegel širše uporabe.

Aktivni smo bili tudi v različnih strokovnih telesih na državnem nivoju. Z izdajo knjige o 40-letnem rednem delovanju naše knjižnice in odmevno predstavitev smo še povečali našo prepoznavnost v strokovnih krogih. Publikacija pa je tudi izredno pomemben domoznanski dokument in promocijsko gradivo v lokalnem okolju.

Še vedno si močno prizadevamo za širjenje naše knjižnične ponudbe za otroke v oddaljenih krajih, z zdaj že redno akcijo knjižnični nahrbtnik za vse podružnične šole v obeh občinah in z bibliopedagoškimi dejavnostmi na teh šolah in v vrtcih. Letos smo pripravili eno prireditev za odrasle v Zidanem Mostu. Tudi statistični podatki v izposojevališčih so narasli.

Kot vsako leto, tudi letos navajamo podatek, koliko bi plačali naši občani, če bi vse gradivo, ki so si ga izposodili ali uporabili v naši knjižnici, kupili, po povprečni naši lanski nabavni ceni na enoto (vključujoči popuste). Vsota bi znašala 4.287.683 evrov.

Ponovno smo vzpostavili nekaj novih sodelovanj in okrepili nekatera že obstoječa. Stalno si prizadevamo biti čim bolj odprti za vse, sprejemati zunanje pobude, spremljati potrebe okolja in jih po naših močeh čim bolj zadovoljiti.

Kljub upadu rezultatov določenega segmenta našega delovanja se vedno pojavi kakšna nova oblika dejavnosti, ki jih izvajamo. Knjižnično delo je razvejano in pestro, poudarki pa se med leti razlikujejo.

Se pa vedno znova srečujemo z neke vrste paradoksom. Za javnost je pogosto samoumevno, da so knjižnice ustanove, ki delujejo kvalitetno in brezhizno, normalno je, da bi splošna knjižnica lahko opravila široko paleto nalog, ki bi jim bile dodeljene, po drugi strani pa lahko marsikdaj slišimo pavšalne ocene o nepotrebnosti in potratnosti knjižnic. Vse to pomeni, da mora splošna knjižnica vseskozi opravičevati svoj obstoj ter dokazovati svojo potrebnost in koristnost. O tem je najlažje s kakovostnim in dobrim rednim delom prepričevati uporabnike naših storitev. Teh ni malo in menimo, da so z nami zadovoljni, prav tako tudi širše okolje. Prizadevali si bomo, da jih bo še več, saj se bodo ti v praksi prepričali o tem, kaj in kako delamo.

direktor Knjižnice Laško
Matej Jazbinšek

Priloga:

Obrazložitev investicij in investicijskega vzdrževanja Knjižnice Laško v letu 2014

Investicije in investicijsko vzdrževanje	Občina Laško	Občina Radeče	Sredstva ministrstva za kulturo – projekt IKT	Skupaj
Vsa sredstva skupaj	2.986,15	1.669,73	1.300,00	5.955,88

Namenska sredstva Občine Laško v višini **2.986,15 EUR** smo namenili za Knjižnico Laško in Knjižnico Rimske Toplice, in sicer za 3 blagajniške tiskalnike, tiskalnik za računovodstvo, razvlažilnik zraka, mobitel, sesalnik, 6 ležalnikov in senčnik s podstavkom za knjižnični vrt ter delno za zamenjavo 2 dotrajanih računalnikov za uporabnike v laški knjižnici (**1.300,00 EUR** je sofinanciral MIK v okviru projekta IKT).

S sredstvi Občine Radeče v višini **1.669,73 EUR** smo nabavili računalnik za zaposlene, blagajniški tiskalnik, ruter (za brezžični dostop do spleta), digitalni fotoaparat in čitalec črtne kode.

BILANCA STANJA na dan 31.12.2015

SREDSTVA

A) DOLGOROČNA SREDSTVA IN SREDSTVA V UPRAVLJANJU

Konti skupine 00,01,04,05

V letu 2015 sta Knjižnica Laško in Knjižnica Radeče v novo računalniško opremo in ustrezne tiskalnike za podporo davčnih blagajn vložili skupno 4.149,75 EUR ter v licence za računalniške programe 292,44 EUR. Kupili smo nov fotoaparatus za knjižnico Radeče, nov gsm aparat, lesene ležalnike in senčnik za knjižnični vrt v Laškem, nov razvlažilnik zraka za skladišče v kleti ter industrijski sesalnik v znesku 1.513,69 EUR. Nove nabave v razredu 0 so tako skupno znašale 5.955,88 EUR

Sklad sredstev v upravljanju se ob novih nabavah in odpisih ter obračunani amortizaciji skupno zmanjšal s 398.412,62 EUR na 382.389,93 EUR v skupini 98. Obračunana je bila amortizacija v znesku 21.978,57 EUR in je v celoti bremenila sklad sredstev v upravljanju in ga zmanjšala za to razliko.

Odpisali smo osnovna sredstva v Laškem, Rimskih Toplicah in Radečah v skupni nabavni vrednosti 5.345,39 EUR. Vsa sredstva so bila že v celoti amortizirana in niso izkazovala sedanje vrednosti.

Na dan 31.12.2015 znaša nabavna vrednost opredmetenih in neopredmetenih osnovnih sredstev 681.186,30 EUR, odpisana vrednost 312.094,79 EUR in sedanja vrednost 369.091,51 EUR, slednja je enaka obveznosti za sredstva prejeta v upravljanje od obeh občin.

B) KRATKOROČNA SREDSTVA; RAZEN ZALOG IN AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE

Konti skupine 10, 11,12,17,19

Stanje gotovine v vseh treh blagajnah je na dan 31.12.2015 znašalo 109,10 EUR, stanje denarnih sredstev na transakcijskem računu pa 21.077,21 EUR.

Kratkoročne terjatve do kupcev so v letošnjem letu znašale 112,90 EUR. Prav tako smo ob koncu leta izkazovali kratkoročne terjatve do ustanovitelja Občine Laško v znesku 18.028,30 EUR. Terjatve so se nanašale na plače za december 2015, jubilejno nagrado in preostanek refundacije za decembrske materialne stroške.

Kratkoročne terjatve do Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje so znašale 342,69 EUR in terjatve do Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije z naslova invalidnine 1.089,36 EUR.

Aktivne časovne razmejitev v znesku 755,04 EUR se nanašajo predvsem na vnaprej plačane stroške naročnin nekaterih revij in časopisov ter zakupa podatkovnih baz.

Skupna vrednost sredstev v bilanci stanja oz. aktiva (razred 0 in 1) je 410.694,20 EUR.

OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV

C) KRATKOROČNE OBVEZNOSTI IN PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE

Konti skupine 22, 21, 22, 24

Kratkoročne obveznosti so ob koncu leta znašale 28.843,44 EUR. Večji del obveznosti so predstavljale obveznosti do zaposlenih v znesku 18.198,43 EUR. Večino preostalih obveznosti v znesku 10.182,25 EUR pa smo dolgovali raznim dobaviteljem. 1.150,48 EUR podjetju Adriaplin za ogrevanje, 237 EUR podjetju Elektro Celje Energija, 221,64 EUR Komunalni Laško, 645,53 EUR Podjetju Kabis, 364,29 EUR Mizarstvu Zorko, 563,62 EUR podjetju EEA Medved, 439,20 EUR pa podjetju Ekstrem čisto za premaz tal knjižnice v Rimskih Toplicah.

Precejšen del obveznosti predstavljajo tudi stroški nakupa računalniške opreme pri Teal Laško v višini 1.097,50 EUR in podjetju ID Shop za nakup pisarniškega materiala v višini 405,89 EUR. Nekaj je bilo tudi obveznosti do dobaviteljev knjižnega gradiva, a v manjših zneskih. Kratkoročne obveznosti do uporabnikov enotnega kontnega načrta so obveznosti do posrednih in neposrednih proračunskih uporabnikov in so skupaj znašale 225,97 EUR.

D) LASTNI VIRI IN DOLGOROČNE OBVEZNOSTI

Konti skupine 980, 985

Obveznost za sredstva, prejeta v upravljanje od obeh ustanoviteljev znaša skupno 381.850,76 EUR, sestavljata jo sklad v znesku 369.091,51 EUR in nerazporejen presežek prihodkov iz preteklih let v znesku 12.759,25 EUR.

Od presežka prihodkov preteklih let odpade na Laško 10.855,10 EUR presežka, na Radeče pa 1.904,15 EUR presežka, skupno torej 12.759,25 EUR. Na strani Laškega smo s tega naslova tudi pokrili primanjkljaj oz. negativen poslovni izid v znesku 539,17 EUR.

V letu 2015 je knjižnica za nakup novih osnovnih opredmetenih in neopredmetenih sredstev, poleg sesalnika in razvlažilnika zraka, predvsem računalniške opreme in novih blagajniških tiskalnikov, od Občine Laško prejela namenska sredstva za investicije v znesku 2.986,15 EUR. K nabavi teh sredstev je Ministrstvo za kulturo prispevalo dodatnih 1.300 EUR.

V Radečah smo letos kupili 1 nov računalnik s programsko opremo, fotoaparata, čitalec črtnih kode, tiskalnik POS Citizen in router linksys za brezžično internetno povezavo. Od Občine Radeče smo v ta namen prejeli 1.669,73 EUR.

Skupna vrednost obveznosti do virov sredstev oz. pasiva v bilanci stanja je 410.694,20 EUR in je vrednostno enaka aktivu.

IZKAZ PRIHODKOV IN ODHODKOV

– DOLOČENIH UPORABNIKOV

A) PRIHODKI

Konti podskupin 760,761

Celotni prihodki doseženi v letu 2015 so znašali 337.420,55 EUR in so bili nekoliko nižji od načrtovanih na račun nižje porabljenih sredstev za plače, nadaljevanja interventnih ukrepov na področju varčevanja v javnem sektorju in nižje doseženih lastnih prihodkov.

Glavni prihodek predstavljajo dotacije iz proračuna Občine Laško v znesku 237.921,07 EUR. V tem znesku so vključena tudi dodatna sredstva za letošnje prireditve v znesku 762,00 EUR, niso pa vključena pridobljena namenska sredstva za investicije v znesku 2.986,15, ki se izkazujejo v skupini 98.

Prihodki Občine Radeče so v tem letu znašali 66.000,00 EUR in so bili namenjeni nakupu knjig, plačam in materialnim stroškom. V okviru tega zneska smo tudi v letu 2015 v Knjižnici Radeče zaposlili javno delavko za pomoč v knjižnici, pri čemer je pripadajoč strošek v višini 2.190,69 EUR pokrila Občina Radeče. Preostala potrebna sredstva za javna dela v znesku 6.550,89 EUR smo prejeli od Zavoda RS za zaposlovanje. Kot že omenjeno, smo od Občine Radeče prejeli še dodatna sredstva za investicije v vrednosti 1.669,73 EUR, kar prav tako ni razvidno med prihodki v skupini 76, saj se namenska sredstva vodijo v skupini 98.

Poleg navedenega je knjižnica od Ministrstva za kulturo prejela dodatna sredstva za knjižno gradivo v skupnem znesku 17.650,00 EUR. Knjižnica Radeče je tako za nakup knjižnega gradiva prejela 4.412,50 EUR, Knjižnica Laško pa 13.237,50 EUR.

Ostali prihodki v višini 9.298,59 EUR so lastni prihodki iz naslova članarin, zamudnin, opominov, kopiranja, prodaje Laškega zbornika in naše knjige o knjižnici, prejetih obresti za sredstva na TRR in prihodki pridobljeni s prodajo napitkov iz novega kavomata v Laškem. Omenjeni lastni prihodki so bili v letošnjem letu nekoliko nižji od planiranih zaradi nižjih blagajniških prihodkov in nižje prodaje knjige o knjižnici. V celoti smo jih namenili pokritju nakupa knjižnega gradiva.

B) ODHODKI

Konti podskupin 460, 461, 462, 464, 465, 468

Celotni odhodki v letu 2015 so znašali 337.959,72 EUR in so na račun precejšnjega prihranka pri plačah zaposlenih zaradi nadomeščanja porodniške odsotnosti bibliotekarke in nadaljnje znižane nabave knjižnega gradiva tudi v tem letu nižji od planiranih. Nekaj smo prihranili tudi pri programskih stroških, zlasti na račun varčevanja na prireditvah. Tako so celotni odhodki na strani Laškega znašali 259.265,66 EUR, na strani Radeč pa 78.154,89 EUR, oboje brez vključenih namenskih sredstev za investicije.

Največji strošek predstavljajo plače in drugi osebni prejemki, ki znašajo 203.833,97 EUR (60,30 % celotnih stroškov). Sledijo stroški nabave knjižnega gradiva v višini 65.697,83 EUR

(19,44 % celotnih stroškov). 20,26 % stroškov predstavljajo programski, neprogramski stroški in posamezni projekti.

C) POSLOVNI IZID

Razlika med celotnimi prihodki in odhodki izkazuje primanjkljaj oz. presežek odhodkov nad prihodki v višini 539,17 EUR in sicer na strani Laškega, medtem ko Radeče izkazujejo majhen presežek v znesku 21,83 EUR. Razlog za negativen poslovni rezultat lahko pripišemo nižjim pogodbenim prihodkom s strani ustanovitelja, ki več ne omogočajo prihrankov iz rednega poslovanja, nekoliko nižjim lastnim prihodkom in nakupu vrhunskega knjižnega dela, ki je tako dopolnil nastajajočo knjižno zbirko. Primanjkljaj smo v celoti pokrili s presežkom prihodkov preteklih let v skupini 98.

IZKAZ RAČUNA FINANCIRANJA DOLOČENIH UPORABNIKOV

Knjižnica Laško ni zadolžena, zato se na tem izkazu izkazuje le letošnje zmanjšanje denarnih sredstev na računih v višini 12.314,27 EUR. Zmanjšanje denarnih sredstev je izkazano v Izkazu prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka (razlika med skupinama 79 in 49).

Pripravila:
Nina Mlakar, uni.dipl.ekon.

Laško, 26.2.2016

